

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Minna Tuulainen

Haastattelututkimus kolmen laulajan urasta ja heidän uraohjauksen kehittämisisideoistansa muusikoiden ammattikorkeakoulutukseen

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muusikko (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

25.11.2019

Tekijä	Minna Tuulainen
Otsikko	Haastattelututkimus kolmen laulajan urasta ja heidän uraohjauksen kehittämisideoistansa muusikoiden ammattikorkeakoulutukseen
Sivumäärä Aika	44 sivua + 1 liite 25.11.2019
Tutkinto	Muusikko (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Esittäjä, pop/jazz -laulu
Ohjaaja Arviointi	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Raili Honkanen-Korhonen
<p>Opinnäytetyössä tavoitteena oli selvittää millaisille eri urapoluille ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat ovat päätyneet ja millaisia kehittämisajatuksia heillä on ammattikorkeakoulussa tapahtuvaan musiikoille suunnattuun uraohjaukseen. Lisäksi haastateltavilta kysyttiin heidän työuransa suunnitelmallisuudesta, työuran mielekkyydestä, tulevaisuuden urahaaveista, koulun ulkopuolisesta uraohjauksesta. Viimeiseksi heiltä kysyttiin neuvoja musiikkiuransa alussa oleville henkilöille.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, jossa keskeisenä tiedonkeruutapana oli haastattelututkimus. Aineistolle tehtiin laadullinen analysointi teemoittelun ja tyypittelyn avulla. Haastateltavina toimi kolme Metropolia Ammattikorkeakoulusta esittäjän pääaineesta valmistunutta laulajaa. Yksilöhaastattelut toteutettiin loppusyksystä 2018.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena selvisi, että musiikkialan ammattikorkeakoulusta valmistuneet kolme laulajaa ovat päätyneet hyvin monipuolisille työurille musiikkialalla. Tutkimuksen tuloksen kannalta merkittävimpana tietona nousi pintaan se, että kaikkia haastateltavia yhdisti vahva itsetuntemus, arvojensa mukaiset uravalinnat, urahaaveet ja tavoitteellinen toiminta. Tämä tieto ja teoreettisena viitekehyksenäni käyttämä Maria Carlssonin ja Kati Järvisen teoria mielekkään työn kokemisesta vahvistavat, että nämä tekijät ovat avainasemassa, jotta henkilö kokee työnsä mielekkääksi.</p> <p>Uraohjauksen kehittämisosion tuloksista puolestaan selvisi, että musiikkialan ammattilaisten luennot omista työuristaan ammattikorkeakoulussa nähdään tärkeänä asiana uraohjauksessa. Haastateltavat korostivat, että opiskelijoille on tärkeää tehdä selväksi jo opintojensa aikana, että musiikkialan työurat voivat olla hyvin monimuotoista ja tähän saataisiin vahvistusta työelämän esimerkeillä. Eniten uraohjausta kaipaavat haastateltavien mielestä sellaiset opiskelijat, joilla ei ole vielä selkeää kuvaa tulevaisuudesta.</p> <p>Haastattelututkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että opiskelijoiden itsetuntemusta lisäävä uraohjaus ja ammatilliset esimerkit ovat tärkeitä ammattikorkeakoulussa opiskeleville muusikko-opiskelijoille, jotta opiskelijat päätyvät mielekkäille, omannäköisille työurille. Uraohjaus voi auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman mielekkään tulevaisuuden urapolkunsaa, tai toisaalta antaa tukea polkunsaa jo tietävälle.</p>	
Avainsanat	haastattelu, laulajat, mielekäs työ, uraohjaus

Author	Minna Tuuliainen
Title	Interview survey on the careers of three singers and their development ideas for career guidance for University of Applied Sciences for Musicians
Number of Pages	44 pages + 1 appendices
Date	25 November 2019
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Musician, singer
Supervisor	Jukka Väisänen MMus
Thesis reviewer	Raili Honkanen-Korhonen MMus
<p>The aim of my thesis was to find out what different career paths graduates from university of applied of sciences have chosen and what development ideas they have for career guidance for musicians in universities of applied sciences. In addition, the interviewees were asked about the systematic nature of their careers, the meaningfulness of their careers, their future career aspirations, and their out-of-school career guidance. Lastly, they were asked for advice for people in the early stages of their music career.</p> <p>The thesis was carried out as a qualitative research, with interviews as the main method of data collection. The material was subjected to a qualitative analysis through theme design and typing. The interviewees were three graduated singers from the Metropolia University of Applied Sciences majoring in Performing Arts. The individual interviews were conducted in late autumn 2018.</p> <p>As a result of the study, it became clear that the three singers graduated from the degree programme in music at university of applied sciences have ended up with very diverse career paths in the music industry. The most important piece of information that arose from the research results was that all interviewees were united by strong self-knowledge, career choices based on their values, career aspirations and goal-oriented activities. This information, and the theoretical framework of Maria Carlsson and Kati Järvinen's theory of meaningful work as my theoretical framework, confirm that these factors are key to making a person's work meaningful.</p> <p>On the other hand, the results of the career development section revealed that the interviewees felt that music professionals should attend music lectures in universities of applied sciences to lecture about their careers. The interviewees emphasized the importance of making it clear to students during their studies that music careers can be very diverse, and this could be reinforced by working life examples. According to the interviewees, students who do not yet have a clear picture of the future, need the most career guidance.</p> <p>The conclusion of the interview study is that career guidance and professional examples that enhance students' self-knowledge are important for music students studying at university of applied sciences, for students to enter into meaningful, personal careers. Career guidance can help students identify their own meaningful future career paths, or, on the other hand, support those who already know their path.</p>	
Keywords	career guidance, interview, meaningful work, singers

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Rytmimuusikoiden ammattikorkeakoulutus Helsingissä	2
2.1	Metropolia Ammattikorkeakoulun sijoituseurantakysely	3
3	Uran, urapolun, työn ja työuran käsitteet	3
4	Muusikon työ	4
4.1	Laulajan työ	5
5	Työn mielekkyys	5
5.1	Itsetuntemus	6
5.2	Arvot	6
6	Tulevaisuuden haaveet	7
6.1	Tavoitteet	7
7	Uraohjaus	7
7.1	Opinto-ohjaus	8
7.1.1	Opinto-ohjaus Metropolia Ammattikorkeakoulussa	8
7.2	Uraohjauksen kurssi Metropolia Ammattikorkeakoulussa	9
7.3	Mentorointi	10
8	Tutkimuksen toteuttaminen	10
1.1	Tutkimusmenetelmä	10
8.1.1	Tapaustutkimus	11
8.2	Tutkimustehtävät	11
8.3	Tutkimuksen tavoitteet	12
Kertaan johdannossa esitetyt tutkimuskysymykset koskien haastateltavien urapolkuja:		12
8.4	Haastattelututkimuksen käsite	13
8.4.1	Strukturoimaton-, strukturoitu-, puolistrukturoitu- teemahaastattelu?	vai 13
8.4.2	Haastattelukysymykset	14
8.5	Kohderyhmä	15

8.6	Testihaastattelu	15
8.7	Aineistonhankinta	15
8.8	Tulosten analyysi	16
9	Haastattelujen tulokset: urapolkukysymykset	17
9.1	Haastateltavien esittely	17
9.2	Haastateltavien urapolut Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistumisen jälkeen	18
9.2.1	Muusikkouden hyödyntäminen toisella alalla	18
9.3	Urapolun suunnitelmallisuus	19
9.4	Työuran mielekkyys	20
9.5	Urahaaveet	21
10	Haastattelujen tulokset: uraohjaukseen liittyvät kysymykset	23
10.1	Uraohjauksen merkitys muusikon ammattikorkeakoulutuksessa	23
10.2	Muusikon ammatin realistinen kuva uraohjauksessa	25
10.3	Uraohjaustoiheet muusikoiden AMK-koulutuksessa	26
10.4	Uraohjauksen sisältö muusikoiden AMK-koulutuksessa	27
10.4.1	Vertaistuki	31
10.4.2	Kilpailua vai epävarmuutta?	31
10.4.3	Itsensä markkinointi	31
10.5	Mentorointi ja uraohjaus koulutuksen ulkopuolella	32
10.6	Neuvot musiikkiuran alussa oleville henkilöille	33
11	Yhteenveto ja johtopäätökset	35
12	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	38
13	Loppupohdinta	40
	Lähteet	42
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelukysymykset	

1 Johdanto

Olen huomannut kollegoita ja laulajatuttavien työuria seurattessa laulajien työskentelevän hyvin monipuolisesti musiikkialan eri työtehtävissä. Tämän takia minua kiinnosti haastatella tarkemmin, millaisille eri työurille Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat ovat päätyneet ja millaisia vaiheita heidän uransa on pitänyt sisällään. Opinnäytetyötäni varten haastateltiin kolmea Metropoliaa valmistunutta laulajaa, jotka olivat opiskelleet esittäjän pääaineessa. Olin havainnut myös, että uraohjauksen kehittämisestä oli puhuttu opiskelijoiden keskuudessa, joten toinen työni kantava teema on ammattikorkeakoulussa tapahtuvan muusikoille suunnatun uraohjauksen kehittämien. Oletin, että jo työelämässä olevilta entisiltä opiskelijoilta saataisiin arvokasta tietoa aiheeseen. Opiskelen itse esittäjän pääaineessa, joten opinnäytetyöni aihe on minulle läheinen.

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää, millaisille eri urapoluille Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat ovat päätyneet ja millaisia kehittämisajatuksia heillä on ammattikorkeakoulussa tapahtuvaan muusikoille suunnattuun uraohjaukseen. Lisäksi haastateltavilta kysyttiin heidän työuransa suunnitelmallisuudesta, työuran mielekkyydestä, tulevaisuuden urahaaveista, koulun ulkopuolisesta uraohjauksesta ja viimeiseksi heiltä kysyttiin neuvoja musiikkiuransa alussa oleville henkilöille.

Opinnäytetyöni tutkimus on luonteeltaan laadullinen eli kvalitatiivinen. Työni alussa, luvusta kaksi alkaen, esitellään teoriatausta, missä esitellään rytmimuusikoiden ammattikorkeakoulutus Helsingissä. Teoriatausta jatkuu kolmannesta luvusta seitsemänteen lukuun. Näissä luvuissa esitellään työni tärkeimmät käsitteet kuten urapolku, muusikon työ, työn mielekkyys, tulevaisuuden haaveet ja uraohjaus. Kahdeksannesta luvusta eteenpäin esittelen haastattelututkimuksen toteuttamisen vaihe vaiheelta. Haastattelututkimuksen ensimmäisessä haastateltavien uraa koskevassa osassa on tapaustutkimuksen piirteitä. Koko haastattelututkimukseen yhdistyi useita haastattelumenetelmiä.

Luvuissa yhdeksän ja kymmenen esittelen haastattelututkimukseni tulokset. Haastatteluaineisto on analysoitu laadullisella menetelmällä teemoittelemalla ja tyypittelemällä haastateltavien vastaukset. Opinnäytetyöni luvussa 11 esittelen tutkimustuloksien yhteenvedon ja johtopäätökset. Toiseksi viimeisessä luvussa tarkastellaan tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta. Opinnäytetyöni päättyy loppupohdintaan luvussa 13.

2 Rytmimuusikoiden ammattikorkeakoulutus Helsingissä

Klaus Järvinen perusti vaimonsa Seija Järvisen kanssa vuonna 1972 Oulunkylän Pop/jazz -opiston (artikkeli Klaus Järvisestä, [www](#)). Pop/jazz -opistossa siirryttiin konservatoriotasoiseen koulutukseen vuonna 1986, ja opiston nimi vaihtui vuonna 1995 Pop & Jazz Konservatorioksi (Pop & Jazz Konservatorion lehdistötiedote, [www](#)). Rytmimusiikin ammattikorkeakoulutus taas sai alkunsa, kun Helsingin ammattikorkeakoulu otti vakinaisen hallintonsa alle Pop & Jazz Konservatoriossa kehitetyn pop/jazz musiikin ammattikorkeakoulutuksen vuonna 2000 (Murto Janne 2003, 4). Pop/jazz musiikin ammattikorkeakoulutus toimi osana Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiaa eli nykyistä Metropolia Ammattikorkeakoulua (Murto 2003, 5). Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikin tutkinto-ohjelma toimii edelleen Pop & Jazz Konservatorion kanssa samoissa tiloissa Helsingin Arabianrannassa.

Metropolian musiikin tutkinto-ohjelmassa on neljä pääainetta. Musiikkipedagogin tutkintonimikkeellä opiskelevien pääaineesta valmistuu joko soiton- ja laulunopettajia tai varhaisiän musiikkikasvattajia. Muusikon tutkintonimikkeellä opiskelevien pääaineesta valmistuu joko instrumentalisteja ja laulajia tai musiikintekijöitä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu, [www](#).)

Kun puhun opinnäytetyössäni muusikoista tai laulajista tarkoitan heillä nimenomaan musiikin esittämisen pääaineesta valmistuneita henkilöitä. Esittäminen pääaineenaan opiskelijaa kuvaillaan oheisella tavalla Metropolian sivuilla: ”Esittämisen pääaineesta valmistuu instrumentalisteja ja laulajia, jotka toimivat esiintyvinä taiteilijoina rytmimusiikin orkesteri-, yhtye- ja studiomuusikon tehtävissä.” (Metropolia Ammattikorkeakoulu, [www](#)).

Tutkiessani eri musiikkialan ammattikorkeakoulutustarjontaa Studentum.fi -nettisivustolta huomasin, että Metropolia Ammattikorkeakoulu on tällä hetkellä ainoa Suomessa oleva ammattikorkeakoulu, josta valmistuu suomenkielisen koulutusohjelman kautta rytmimusiikin ammattilaisia pääaineenaan esittäminen. Metropolian lisäksi Pietarsaareissa

toimii ruotsinkielinen vastaavanlainen koulutusohjelma Novia ammattikorkeakoulussa. (Studentum.fi, www.)

2.1 Metropolia Ammattikorkeakoulun sijoitusseurantakysely

Metropolia teki vuoteen 2013 asti sijoittumisseurantakyselyitä (Metropolia Ammattikorkeakoulun sijoittumisseurantakysely, www), joihin vastasivat edellisen vuoden valmistajat. Kulttuurialan 2010 tehtyyn sijoittumisseurantakyselyyn kulttuurialalta vastanneita oli 693. Kyselyyn vastanneista valmistuneita eli alumneja muusikko-tutkintonimikkeellä on neljä prosenttia. Tutkimuksesta ei käy ilmi, ovatko he rytmimusiikin puolelta valmistuneita vai klassisen musiikin koulutusohjelmasta valmistuneita. Kaikista kulttuurialan tutkimukseen vastanneista käy ilmi, että taiteellisen työn pariin on päätenyt eniten opiskelijoita 37 prosentin osuudella. Toiseksi eniten vastaajien työn luonnetta kuvaa viestintä- ja media-työ 19 prosentin osuudella. Kolmanneksi eniten työllistyjiä oli päätenyt kasvatus- ja opetusalle 17 prosentin osuudella. (Metropolia Ammattikorkeakoulun sijoittumisseurantakysely, www.) Mitään tuoreempaa tietoa ei ollut saatavilla, ja vastaajista ei voida päätellä, moniko heistä on muusikoita.

3 Uran, urapolun, työn ja työuran käsitteet

Kirjassa ”Mielekäs työ” Maria Carlsson ja Kati Järvinen kertovat, että sana *ura* tarkoittaa suomen kielessä muun muassa ”ennalta merkittyä kulkureittiä” kun taas ruotsin ja englannin kielessä sanat *career* ja *karriär* pohjautuvat latinankieliseen sanaan *carriara*, joka tarkoittaa tietä ja ajoväylää (Carlsson ja Järvinen 2012, 15). *Työuran* tai *urapolun* käsitteillä tarkoitetaan elämän kuluessa kertyneitä työtehtäviä (artikkeli työurasta, www). Työura käsitteen myötä törmäsin myös sanaan *ammattiura*, jolla tarkoitetaan työssäolon aikaa, menestystä työssä ja työn aikaansaannoksia (artikkeli ammattiurasta, www). Käytin oppinnäytetyössäni uran ja työuran käsitteitä. Rajasin haastattelukysymyksissäni uran käsitettä kysymyksieni sisällä esimerkiksi seuraavilla tavoilla: ”kun puhutaan valmistumisen jälkeisestä työurasta” tai ”kun puhutaan muusikon työurasta”.

Työstä puhuttaessa tarkoitetaan useimmiten sitä, että jonkinlaisesta suorittamisesta saadaan jotakin vastikkeeksi esimerkiksi palkkaa (Airo, Rantanen ja Salmela 2008, 17). Nykypäivänä työ on muuttunut enemmän projektiluonteiseksi, ja harvempi tekee enää pitkää työuraa samaan työpaikkaan. On tavallista, että moni toimii yrittäjänä ja työllistää itsensä ja yhä useampi kokoaa elantonsa monesta eri työstä. (Perkka-Jortikka 2016, 107.)

4 Muusikon työ

Muusikon työ on näyttäytynyt ammattinsa puolesta melko samanlaisena vuosisatojen ajan: he esittävät omaa tai muiden tekemää musiikkia erilaisissa tilaisuuksissa soittaen tai laulaen. Muusikon ammattia harjoitetaan myös ilman minkäänlaista koulutustaustaa ja monet ammattimuusikot ovat itseoppineita. Musiikkialan työt ovat pitkälti keikkatöitä ja alalla on vain vähän vakinaisia työpaikkoja paitsi esimerkiksi studiossa työskenteleville muusikoille, musiikinopettajille, instrumenttiopettajille ja taidehallinnossa työskenteleville henkilöille (Ammattinetti, [www](#)). Klassisen musiikin alalla toimii muutamia kokopäiväisesti muusikoita työllistäviä orkestereita, mutta rytmimusiikin alalla on vain yksi kokopäivätoimisesti muusikoita työllistävä orkesteri, UMO Helsinki Jazz Orchestra, joka maksaa kuukausipalkkaa soittajilleen.

Suomessa toimii arviolta noin 30 000 henkilöä musiikkialalla joko kokoaikaisessa, osa-aikaisessa tai satunnaisessa työsuhteessa. Ammattimaisesti heistä muusikoina toimii noin 5000, joista Suomen Muusikkojen Liittoon kuuluu noin 3300 jäsentä. Monella muusikolla on jokin toinen työ muusikon työn ohessa: esimerkiksi Suomen Muusikkojen Liiton freelancer-pohjalta työskentelevistä jäsenistä noin puolet tekee jotain toimeentulonsa turvaamiseksi. Näitä toimeentulon turvaamiseksi olevia töitä voivat olla esimerkiksi musiikin opettaminen, tapahtumien tuottaminen ja musiikin tekeminen. Musiikkialalla esiintyy myös työttömyyttä, sillä töitä ei välttämättä ole riittävästi. Muusikoiden työllisyyteen vaikuttavia tekijöitä ovat myös kuluttajakäyttäytyminen, yleinen taloudellinen tilanne ja julkisen rahoituksen saatavuus. (Ammattinetti, [www](#).)

4.1 Laulajan työ

Laulajat esiintyvät useimmiten yksityisissä tai julkisissa tilaisuuksissa esittäen joko omaa tai jonkun toisen tekemää musiikkiohjelmistoa. Rytmimusiikin laulajat esittävät ohjelmistoa jazzmusiikista nykyaikaisiin. Rytmimusiikin laulajan työ koostuu esiintymisistä, studiotyöskentelystä, taustalaulajana toimimisesta, säveltämisestä, sanoittamisesta ja sovittamisesta. Suuri osa työstä on ohjelmiston harjoittelua ja omasta instrumentista huolta pitämistä ja sen kehittämistä. Työnkuvan voi kuulua myös haastattelujen antaminen, markkinointi, instrumenttien vieminen esiintymispaikalle ja talousasioiden hoitaminen. Laulajan, kuten muidenkin muusikoiden työympäristö riippuu usein siitä, missä esimerkiksi keikka järjestetään tai missä studio sijaitsee. (Ammattinetti, www.ammattinetti.fi.)

5 Työn mielekkyys

Carlsson ja Järvinen kertovat, että ihminen kokee työnsä mielekkääksi, kun hän keskittyy siihen, mikä on itselleen luontevaa, nauttii siitä mitä tekee, kehittää itseään ja toimii arvonsa mukaisella tavalla. Mielekkäessä työssä ihminen myös tuottaa korkean työpanoksen ja viihtyy työssään pitkään. (Carlsson ja Järvinen 2012, 40 ja 43.)

Yksilö voi erottaa vahvuuden Carlssonin ja Järvisen mukaan siitä, että kun hän tekee asioita, niin ne tuntuvat itseltä helpolta, luontevilta ja vaivattomilta eikä esimerkiksi puurtamiselta. Mielekkästä työstä puhuttaessa oman vahvuusalueensa tunnistaminen on avainasemassa. Carlsson ja Järvinen toteaa, että vaikka huomaisikin olevansa jossain asiassa taitava, mutta jos asiasta ei nauti eikä se tuota iloa, niin se ei tuota myöskään tunnetta mielekkyydestä. (Carlsson ja Järvinen, 2012, 41 ja 43.)

Carlsson ja Järvinen kannustavat kirjassaan kehittämään itseään, ja mikäli tuntee jotain asiaa kohtaan paloa, niin sille pitäisi antaa huomiota. Heidän mukaansa itsensä haastaminen ja kehittämien tekee ihmisen tyytyväisemmäksi ja aikaansaavammaksi. (Carlsson ja Järvinen 2012, 50.) Kolmanneksi he puhuvat työstä nauttimisesta, joka on yksi osa mielekästä työtä. Kirjoittajien mukaan työn ilo ei tule ulkoisten kannustimien myötä vaan

henkilön sisäisestä tunteesta: kokemuksesta, että se mitä tekee, on iloa ja nautintoa tuottavaa. (Carlsson ja Järvinen 2012, 53.)

Työn mielekkyyden kannalta on myös tärkeää tiedostaa, millainen on ihmisenä ja mitä voi antaa työsään silloin, kun on parhaimmillaan (Carlsson ja Järvinen 2012, 59-60). Puhunkin seuraavissa alaluvussa itsetuntemuksesta ja arvoista, jotka ovat tärkeä osa mielekkään elämän kokemusta.

Haastateltavilta kysyttiin myös tulevaisuuden haaveista, joka on myös osa mielekkyyden kokemusta ja itsetuntemusta niin työ- kuin henkilökohtaisessa elämässä. Haaveisiin on myös kytköksissä tavoitteet. Pääluvussa seitsemän käsitellään näitä kahta käsitettä.

5.1 Itsetuntemus

Itsetuntemus on henkilön oma ymmärrys omasta itsestään. Itsetuntemuksesta puhutaan omien halujen, tunteiden, ajattelun ja käyttäytymisen toiminnan tiedostamisena. Se on myös hyvän itsetunnon perusta ja henkisen kasvun lähtökohta. Itsetuntemukseen liittyy myös se, että yksilö hyväksyy sen, että hänessä on niin hyviä kuin huonoja puolia, joiden parissa hän voi työskennellä. Itsetuntemus auttaa yksilöä elämään mielekästä, omannäköistä elämäänsä. (Nyyti Ry, www.nyyti.fi.)

5.2 Arvot

Arvot ohjaavat ihmistä elämään oman käsityksen mukaista hyvää elämää ja ne liittyvät myös ihmisen päämääriin. Arvot ilmentävät yksilön käsitystä siitä, miten asioiden pitäisi olla. Ne ovat melko pysyviä, opittuja ja kulttuurisesti hyväksytyjä ja niissä heijastuu yksilön elämän kokemus lapsuudesta aikuisuuteen. Arvot ohjaavat yksilön valintoja ja ne kuvaavat sellaisia asioita, joita yksilö pitää tärkeimpinä elämässään. Arvoja voivat olla esimerkiksi musiikki, ystävät, arvokkaat inhimilliset kokemukset, tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus. (Nyyti Ry, www.nyyti.fi.)

6 Tulevaisuuden haaveet

”Tulevaisuuden haaveilulla on voimakas yksilöä eteenpäin vievä vaikutus”, sanotaan Ammatinvalinta.fi-sivustolla (Ammatinvalinta.fi, www). Unelmointi ja tulevaisuuden tavoitteet ovat tärkeitä kaikenikäisille ihmisille kerrotaan taas RyhmäRenki-sivustolla (RyhmäRenki, www). Tulevaisuus ei ole täysin ennustettavissa eikä suunniteltavissa, mutta tulevaisuuden rakentamiseen on mahdollista suunnitella erilaisia visioita ja asettaa tavoitteita. Tulevaisuuden suunnittelu vaatii pysähtymistä ja ajatustyötä, sillä tulevaisuuden unelmat muuttuvat ja tarkentuvat elämän aikana. Toiveet tulevaisuuden suhteen voivat liittyä niin yksilön työelämään, henkilökohtaiseen elämään kuin itsensä kehittämiseen. (Opopassi, www.) Vaikka yksilön haaveet eivät toteutuisikaan, niin jo pelkkä unelmointi kehittää yksilön itsetuntemusta ja hän löytää elämästään mielekkyyttä sen avulla (Nyyti Ry).

6.1 Tavoitteet

Tavoitteet kertovat asioista, jotka ovat yksilölle tärkeitä ja ne voivat liittyä myös haaveisiin. Yksilö pääsee lähemmäs unelmiaan, kun hän tekee realistisia ja toteutettavissa olevia tavoitteita. (Nyyti Ry.) ”Kaikkia unelmia ei tarvitse koskaan edes saavuttaa, mutta omaa elämäänsä voi tehdä enemmän unelmiensa näköiseksi”, sanotaan Nyyti Ry:n oppaassa.

7 Uraohjaus

Uraohjaus tukee uratoiveiden- ja mahdollisuuksien kartoitusta, itsetuntemuksen kehittämistä, työtulevaisuuden suunnittelua ja uraan liittyvää päätöksentekoa. Keskustelujen lisäksi uraohjaus voi sisältää erilaisia menetelmiä ja tekniikoita, joilla pyritään edistämään ohjattavan urataitoja. (Helsingin Yliopisto, www.)

Opinto-ohjauksella viitataan opiskelun ohjaukseen ja uraohjauksella työuraan liittyvään ohjaukseen. Yhdistin kuitenkin eräessä kysymyksessäni uraohjauksen opinto-ohjaukseen näin ”Millaista uraohjausta tulisi antaa opintojen aikana musiikkialan AMK

koulutuksessa?”. Olin enemmän kiinnostunut nimenomaan uraa tukevasta ohjauksesta kuin kokonaisvaltaisesta opinto-ohjauksesta, vaikkakaan nämä käsitteet eivät sulje toisiaan pois, vaan useimmiten opinto-ohjaukseenkin liittyy uraohjausta. Esittelen seuraavassa alaluvussa opinto-ohjauksen käsitteen.

7.1 Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksen tavoitteena on auttaa yksilöä tekemään päätöksiä ja siirtymiä niin henkilökohtaisessa, koulutuksellisessa kuin työuraan liittyvässä elämässään, niin että yksilö saa työkaluja rakentaa urapolkuaan omien päätösten ja ratkaisujensa kautta (Pajarinen, Puhakka ja Vanhalakka-Ruoho, 2004, 15). Kirjassa ”21 tapaa tehostaa korkeakouluopintoja” Reija Anckar kertoo, että hänen haastattelemansa Haaga-Helion matkailun koulutusohjelman opinto-ohjaajan Katriina Ristolaisen, (Anckar, 2015. Kotila ja Mäki toim. 129-130) mukaan opinto-ohjauksen tulisi olla voimaannuttavaa ja inhimillistä. Ristolainen jatkaa, että opinto-ohjaajan suhde opiskelijaan on erilainen kuin esimerkiksi opettajilla: ohjaajan rooli on auttaa opiskelijaa ja ongelmille pyritään löytämään ratkaisuja.

7.1.1 Opinto-ohjaus Metropolia Ammattikorkeakoulussa

Metropolia Ammattikorkeakoulun sivuilla kerrotaan, että opinto-ohjauksen tavoitteena on opintojen edistymisen, ammatillisen kasvun, opiskelijan opiskelun ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeminen. Sivulla kerrotaan, että opiskelijan on mahdollista saada ohjausta koko opiskelunsa ajan ja opinto-ohjauksen tarve saattaa vaihdella opintojen eri vaiheissa.

Metropolia jakaa opinto-ohjauksen kolmeen osaan, jotka ovat opiskelun ja oppimisen ohjaus, ammatillisen kasvun ja urasuunnittelun ohjaus sekä henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen ohjaus.

Opiskelun ja oppimisen ohjauksessa Metropolian tavoitteena on muun muassa, että opiskelija kehittää osaamistaan, suunnittelee ajankäyttöään ja toteuttaa opintoja

tavoitteellisesti. Tutkinto-opiskelijoiden opintojen suunnitteluun kuuluu myös muun muassa HOPSin¹ seuranta ja päivittäminen.

Ammatillisen kasvun ja urasuunnittelun ohjauksen tavoitteena on Metropolian sivujen mukaan opiskelijan ammatti-identiteetin vahvistuminen, opintoja, koulutusta ja uraa koskevien mielekkäiden HOPS-prosessien mukaisten suunnitelmien, päätösten ja valintojen tukeminen ja niiden toteuttaminen. HOPS-prosessi sisältää myös AHOT-prosessin², jolloin opiskelija voi hakea aiemmalle osaamiselle tunnustamista esimerkiksi aiempien ammattikorkeakouluopintojen, harrastuksen, vapaa-ajan tai työelämän kokemusten perusteella, mikäli osaaminen vastaa opetussuunnitelman tavoitteita.

Henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen ohjauksen tavoitteena Metropolialla on opiskelijan elämähallintataitojen, toimintakyvyn, itsetuntemuksen, itseluottamuksen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin edistyminen ja vahvistuminen.

7.2 Uraohjauksen kurssi Metropolia Ammattikorkeakoulussa

Metropolia Ammattikorkeakoulussa on muusikoksi opiskeleville suunnattu uraohjauksen kurssi, joka kantaa nimeä ”Muusikon uraohjaus ja esittäminen”. Alla kurssin kuvailu.

Opiskelija kykenee vuorovaikutteiseen seminaarityöskentelyyn ja aktivoituu asiantuntijaluennoilla syventäen käsitystään muusikon ammattikuvasta. Hän osaa hyödyntää nykypäivän markkinointikanavia muusikon ammatissa ja ymmärtää muusikon ammattietiikan. Opintojaksolla opiskelija oppii havainnoimaan esiintymiseen liittyviä teknisiä ja taiteellisia näkökulmia ja ilmaisemaan itseään. Opiskelija osaa verkostoitua, on perehtynyt alan kotimaiseen ja ulkomaiseen toimijakenttään ja on laajentanut työelämäyhteyksiään. Opiskelija ymmärtää yrittäjämäisen asenteen merkityksen työelämässä. Opiskelija on kehittänyt vuorovaikutustaitojaan ja osaa reflektoida omaa ja toisten työskentelyä ja ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019-2020, www.)

¹ HOPS eli henkilökohtainen opintosuunnittelu on koko opintopolun kattava opiskelijan ammatillisen kehittymisen prosessi. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opintojen suunnittelu. <https://www.metropolia.fi/haku/yleista-tietoa-opiskelusta/opintojen-suunnittelu/>, luettu 20.11.201

² AHOT eli aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opintojen suunnittelu. <https://www.metropolia.fi/haku/yleista-tietoa-opiskelusta/opintojen-suunnittelu/>, luettu 20.11.2019

Esittelen myöhemmin opinnäytetyössäni pohdintaosiossa haastateltavien vastaukset uraohjaukseen liittyen ja vertailen heidän vastauksiansa Metropolian uraohjauksen kurssin sisältöön.

7.3 Mentorointi

Suomen Mentorien toiminnanjohtaja Laura Ihamuotila kuvailee mentorointia näin haastattelussa: ”Mentorointi on yksinkertaisimmillaan kokemuksen tai tiedon siirtämistä eteenpäin ihmiselle, joka sitä tarvitsee”. Hän sanoo, että mentoroinnissa ei ole kyse opettamisesta vaan enemminkin mentoroitavan eli aktorin tukemisesta ja oivalluksien synnyttämisestä. (Duunitori.fi, www.)

Mentoroinnin työkirjassa Kanninen Minna-Rosa, Nylund Jaana ja Päivi Kupias kertovat, että mentorointi on yhteistyösuhde ja sen keskiössä on edistää aktorin osaamista, oppimista ja tukea hänen ammatillista kasvuaan. Se mikä aktoria kiinnostaa, mitkä ovat hänen tavoitteitaan tai mitä kysymyksiä hän esittää, määritellee mentoroinnin sisällön. Kanninen, Nylund ja Kupias jatkavat, että mentorointia on käytetty työelämässä esimerkiksi hiljaisen tiedon jakamiseen ja kokeneiden työntekijöiden osaamisen hyödyntämiseen. Opiskelijoiden osalta mentorointi tarjoaa näkemyksiä tulevaisuuteen, työnhakuun sekä urasuunnitteluun. (Kanninen, Nylund ja Kupias 2017, 5.)

8 Tutkimuksen toteuttaminen

Seuraavissa alaluvuissa esitellään, kuinka haastattelututkimus toteutettiin.

1.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytteeni tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadulliselle tutkimukselle on ominaista, että siinä pyritään ymmärtämään todellisuutta aineiston koostamisen ja analysoinnin avulla. Laadullinen menetelmä viittaa sellaiseen tutkimukseen, jossa käytetään esimerkiksi ihmisten omin sanoin suullisesti tuottamaa aineistoa kuten haastatteluja tai keskusteluja. Tutkimusaineiston laadullisen käsittelyn avulla

hajanaisesta tiedosta saadaan eheä kokonaisuus, joka kuvaa tutkittavaa ilmiötä. (Lapin ammattikorkeakoulu, www.) Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkimuksen kohteena olevien toimijoiden omien tulkintojen tunnustaminen ja esille nostaminen (Ählberg 2018, 22).

8.1.1 Tapaustutkimus

Haastattelututkimukseni haastateltavien urapolkuja käsittelevässä osassa on tapaustutkimuksen piirteitä. Tapaustutkimuksen termi on vakiintunut koskemaan selvästi rajattuja tutkimusmenetelmiä. Tapaustutkimus on tutkimustapa tai tutkimusstrategia, jonka sisällä voidaan käyttää erilaisia menetelmiä ja aineistoja. (Bamberg, Laine ja Jokinen 2007, 9.) Tapauksena voivat toimia esimerkiksi ihmisyyksilöt ja niitä voidaan tulkita tapauksesta riippuen esimerkiksi yhteisöinä (Bamberg, Laine ja Jokinen 2007, 11). Tutkimukseni yksilöt muodostavat ryhmän *Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat*. Aiemmin esitettyjä teorioita ja ideoita voidaan tarkentaa, testata ja laajentaa tapaustutkimuksen avulla, ja se soveltuu myös ideoiden ja teoreettisten näkemysten kehittämiseen (Bamberg ym. 2007, 19). Työni urapolkuosion tutkimusongelma on, että Metropoliasta valmistuneilla laulajilla on ollut monipuoliset urapolut, johon uskon saavani vahvistusta tapaustutkimuksen näkökulmasta.

8.2 Tutkimustehtävät

Aineistolähtöisessä tutkimuksessa suositellaan käytettävän sanaa *tutkimustehtävä*, sillä aineistolähtöisessä tutkimuksessa lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja vastaajat on valittu tutkimusta varten tarkoituksenmukaisesti. Aineistolähtöisen tutkimuksen tarkoituksena on paljastaa tai löytää tosiasioita kuin niinkään todentaa olemassa olevia väittämiä: aineistoa tulisikin tarkastellaan monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti. (Kajaanin ammattikorkeakoulu, www.)

Tutkimukseni tutkimustehtävät olivat:

- 1) Millaisille urapoluille Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat ovat päätyneet?
- 2) Millaista uraohjausta haastateltavien mielestä muusikoiden ammattikorkeakoulutuksessa tulisi antaa?

8.3 Tutkimuksen tavoitteet

Kertaan johdannossa esitetyt tutkimuskysymykset koskien haastateltavien urapolkuja:

- 1) Millaiset urapolut haastateltavilla on ollut Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistumisen jälkeen?
- 2) Onko haastateltavien urapolut menneet kuten he olivat suunnitelleet?
- 3) Mitä työuran mielekkyys heille merkitsee?
- 4) Millaisia tulevaisuuden haaveita heillä on työuran suhteen?

Tutkimuksen ensimmäisen tutkimuskysymyksen tavoitteena on saada tarkkaa tietoa siitä, millaiset haastateltavien urapolut ovat olleet. Toinen tutkimuskysymys käsittelee heidän urapolkujensa suunnitelmallisuutta. Uskon tämän kysymyksen antavan perspektiiviä haastateltavien tavoitteiden toteutumisesta ja toisaalta niiden muovautumisesta. Kolmas tutkimuskysymys käsittelee työuran mielekkyyttä ja mitä ajatuksia tämä käsite herättää haastateltavissa. Koen kysymyksen tärkeäksi, sillä uskon sen antavan tietoa siitä, mitä oletettavasti uraansa tyytyväiset ihmiset ajattelevat työnsä mielekkyuden tärkeydestä. Lisäksi uskon saavani tietoa siitä, että ovatko esimerkiksi hyvä itsetuntemus ja omien arvojen seuraaminen edellytys mielekkäälle työuralle. Neljäs haastateltavien urapolkuja käsittelevä tutkimuskysymys käsittelee heidän urahaaveitaan, minkä avulla kartoitetaan, onko haastateltavilla haaveita ja tavoitteita uralleen.

Haastattelututkimuksen uraohjauksen kehittämistä koskevassa osassa puolestaan kysyttiin:

- 1) Millaisia kehittämisideoita haastateltavilla on ammattikorkeakoulussa tapahtuvaan muusikoille suunnattuun uraohjaukseen?
- 2) Millaisia kokemuksia haastateltavilla on koulun ulkopuolisesta uraohjauksesta?
- 3) Millaisia neuvoja heillä on musiikkiuransa alussa oleville henkilöille?

Uraohjauksen kehittämisen ensimmäisen tutkimuskysymyksen avulla on tarkoitus saada haastateltavien konkreettisia neuvoja muusikoiden uraohjauksen kehittämistä varten. Koska haastateltavat ovat opiskelleet musiikkialan ammattikorkeakoulussa, ja he ovat toimineet musiikkialan työtehtävissä, odotan heillä olevan kehittämideoita uraohjausta ajatellen. Ulkopuolisen uraohjauksen tutkimuskysymyksen avulla pyritään selvittämään, millä tavalla haastateltavien saama koulun ulkopuolinen uraohjaus on toteutettu. Viimeisen tutkimuskysymyksen avulla kerätään haastateltavien neuvoja musiikkialansa alussa oleville henkilöille. Uskon, että tämän kysymyksen avulla haastateltavilta voitaisiin saada tietynlaista mentorointia ja hiljaista tietoa opinnäytteeni lukijalle.

8.4 Haastattelututkimuksen käsite

Sirkka Hirsjärvi ja Helena Hurme kertovat kirjassaan ”Tutkimushaastattelu - Teema-haastattelun teoria ja käytäntö” (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 42), että haastattelu on yksinkertaisimmillaan määritelty siten, että se on keskustelu, jolla on ennalta päätetty tarkoitus ja että ”haastattelu tähtää informaation keräämiseen ja on siis ennalta suunniteltua päämäärähakuista toimintaa, kun taas keskustelulla saattaa olla pelkkä yhdessä-olofunktio”. Kirjailijat tarkentavat, että haastattelu eroaa myös siten keskustelusta, että se etenee haastattelijan ehdoilla. Tekemääni haastattelua voisi kuvata parhaiten tiedonhankintahaastattelu, joka voi olla yhteisnimitys tutkimushaastattelusta ja käytännön haastattelusta (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 42).

8.4.1 Strukturoimaton-, strukturoitu-, puolistrukturoitu- vai teemahaastattelu?

Hirsjärven ja Hurmeen mukaan strukturoimattomassa haastattelussa voidaan käyttää esimerkiksi avoimia kysymyksiä haastateltaville. Haastattelut muistuttavat paljon keskustelua, mutta haastattelijalla syventää haastateltavan vastauksia ja rakentaa haastattelu niiden varaan. Haastateltavia ei myöskään valita satunnaisotoksella, vaan useimmiten haastatellaan muutamaa henkilöä syvällisesti ja perinpohjaisesti. (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 45-46.)

Haastattelua, joka tapahtuu lomakkeen mukaan, kutsutaan Hirsjärven ja Hurmeen mukaan lomakehaastatteluksi eli strukturoiduksi haastatteluksi. Tämä haastattelulaji on kirjoittajien mukaan käytetyin haastattelulaji. Itse haastattelu on melko yksinkertaista toteuttaa, sillä se vie vain vähän aikaa ja haastattelijalla merkitsee haastattelutilanteessa haastateltavien vastaukset muistiin. Hirsjärvi ja Hurme sanovat, että huonona puolena

lomakehaastattelussa on se, että valitut käsitteet ja vaihtoehdot edustavat enemmän haastattelijan kuin haastateltavien maailmankuvaa. Hirsjärven ja Hurme kertovat, että lomakehaastattelut sopivat hyvin esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, kun tutkija tietää jo etukäteen millaista tietoa hän voi saada haastateltavilta. (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 44-45.)

Puolistrukturoidussa haastattelussa kaikille haastateltaville esitetyt kysymykset ovat samat, mutta haastateltavat voivat vastata kysymyksiin omin sanoin (Eskola ja Suoranta 1998, Hirsjärvi ja Hurme 2011, 47 mukaan). Toisin sanoen haastattelun näkökulma on ennalta päätetty puolistrukturoidussa menetelmässä (Hirsjärvi ja Hurme 2011, 47).

Teemahaastattelu on myös puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Tässä haastattelumenetelmässä haastattelun teemat voidaan jakaa pää- ja alateemoihin ja niihin liittyvät kysymykset on laadittu jo etukäteen, mutta niillä ei ole tarkkaa esittämisjärjestystä. (Kajaanin ammattikorkeakoulu, www.)

Opinnäytetyössäni on kaikkien näiden edellä mainittujen haastattelumenetelmien piirteitä. Strukturoimattoman haastattelun piirteet näkyvät työssäni niin, että valitsin haastateltaviksi kolme laulajaa, eli heitä ei valittu satunnaisotoksella. Lomakehaastattelu taas näkyy haastattelussa uraohjauksen kehittämisosiossa, jossa olin luonut kategorioita eli haastattelun runkona toimi ennalta laatimani haastattelukysymykset (liite1). Haastattelukysymyksiin vastaaminen oli toisaalta vapaata haastateltaville, kuten taas puolistrukturoidussa haastattelussa on ominaista. Teemahaastattelu näkyy kysymyksissäni niin, että pääteemat eli haastateltavien urapolut ja uraohjauksen kehittäminen jakoivat haastatteluni selkeästi kahteen eri teemaan. Näiden kahden pääteeman välissä oli myös alateemoja kuten haastateltavien näkemys mielekkästä urasta ja neuvot musiikkiuransa alussa oleville henkilöille.

8.4.2 Haastattelukysymykset

Loin haastattelukysymykset, sillä periaatteella, mitä tietoa haluaisin haastateltavista tutkimustehtäviäni varten. Jaoin kysymykset pääteemoihin, jotka olivat haastateltavien urapolut ja uraohjauksen kehittäminen. Kussakin pääteemassa oli kuusi kysymystä. Opinnäytetyöni näkökulmana oli, että laulaja-alumnit olivat jatkaneet musiikkialalla toimimista opintojensa jälkeen ja lisäksi oletin heillä olevan kehittämisideoita ammattikorkeakoulussa tapahtuvaan muusikoille suunnattuun uraohjaukseen. Tein uraohjauksen kehittämisosion kahteen kysymykseen kategoriat, joiden avulla oli tarkoitus selvittää

tarkemmin, miten uraohjausta voisi kehittää. Kategoriat esitellään myöhemmin opinnäytetyöni tulososiossa.

8.5 Kohderyhmä

Toteutin opinnäytetyöni haastattelemalla kolmea Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistunutta laulajaa, joiden pääaineena oli ollut esittäminen. Kohderyhmäni on siis Metropolia Ammattikorkeakoulun esittäjän pääaineesta valmistuneet laulajat.

Päätin rajata haastateltavani näin tarkasti, sillä olin havainnut ammattilaulajien tekevän esiintyvän taiteilijan ja studiomuusikon työtehtävien lisäksi myös muita musiikkialan työtehtäviä.

Monet musiikin tekemistä tai pedagogiikkaa pääaineenaan opiskelleet Metropolian alumnit toimivat myös laulajan työtehtävissä. Uskon, että myös heiltä olisi voitu saada tietoa haastatteluani varten. Myös muilta instrumentalisteilta olisi voitu varmasti saada näkemyksiä erilaisista työurista ja uraohjauksen kehittämisestä. Pienen haastateltavamäärän takia koin kuitenkin perusteltuna pitää kohderyhmäni hyvin rajattuna.

8.6 Testihaastattelu

Ennen varsinaisia haastatteluja yritin jäsenellä haastattelukysymyksiä. Tein jäsentelyä varten testihaastattelun ystävälleni, joka on opiskellut laulopedagogiikkaa. Sain selkeytettyä joitakin haastattelukysymyksiä ja koska testihaastateltavani painotti uraohjauskysymysten kohdalla yksilön vahvuuksia, päätin lisätä sen kategorialistaan. Testihaastattelussa meni noin 25 minuuttia, joten arvioin tämän pohjalta varsinaisten haastattelujen kestävän 25 minuutista 40 minuuttiin. Pyrkimyksenäni oli, että haastattelut kestäisivät noin 30 minuuttia.

8.7 Aineistonhankinta

Tiesin haastateltavani etukäteen, sillä he ovat opiskelleet aikanaan samassa oppilaitoksessa kanssani. Kysyin heitä haastateltavikseni Facebook Messenger -sovelluksen välityksellä. Kun haastateltavat olivat suostuneet haastatteluun, lähetin haastattelukysymykset heille, jotta he voisivat tutustua kysymyksiin ennen varsinaista haastattelua.

Sovin kunkin haastateltavan kanssa erikseen, milloin tapaan heidät haastattelun merkeissä.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastateltava A oli valmistautunut huolellisesti haastatteluun etukäteen valmiilla vastauksilla urapolkua koskeviin kysymyksiin. Muut haastateltavat olivat vilkaisseet kysymyksiä etukäteen. Tein haastattelun aikana tarkentavia kysymyksiä haastateltaville etukäteen laatimieni kysymysten pohjalta tai selvensin kysymystä haastateltavalle, jos kysymysten ymmärtämisessä oli epäselvyyksiä. Äänitin haastattelut iPhone-puhelimen nauhuritoiminnolla sekä Applen Mac Book Pro-tietokoneen Garage Band -ohjelmalla. Halusin näin varmistaa, että saan haastattelut laadukkaasti nauhoitettua. Jokainen haastattelu kesti noin 50 minuuttia eli 20 minuuttia kauemmin kuin arvioin ja mitä aiemmin tekemäni testihaastatteluni antoi olettaa.

8.8 Tulosten analyysi

Haastattelujen jälkeen purin vastaukset nauhalta tietokoneen Word-ohjelmaan. Keräsin tiedot kuulonvaraisesti. En litteroinut haastateltavien puhetta sanasta sanaan. Tein puheelle peruslitteroinnin, joka tarkoittaa, että litteroin tekstin puhekieltä noudattaen, mutta jätin toistot pois ja jopa joitakin lauseita, jotka eivät mielestäni olleet oleellisia kysymyksiäni ajattelen (Tietoarkisto, www). Tämän jälkeen tein vielä referoivan litteroinnin, jolla tarkoitetaan, että puhetta käytetään vain suurpiirteisesti (Tietoarkisto, www). Tulostin lopuksi haastateltavien vastaukset paperille.

Purin haastateltavien vastaukset opinnäytetyöni tulososioon ja muutin haastateltavien käyttämän puhekielen kirjakieleksi. Suorien lainausten kohdalla säilytin haastateltavien vastaukset alkuperäisessä litteroimassani muodossa. Valitsin aineistosta mielestäni parhaiten kysymystä kuvaavia vastauksia. Kirjassa ”Tutkimushaastattelu - Teemahaastattelun teoria ja käytäntö” (Kvale, Hirsjärven ja Hurmeen, 2011, 137, mukaan) esitetään, että haastattelijan oma tulkinta litteroitavasta aineistosta on yksi yleisistä aineiston analyysimenetelmistä. Kirjassa kerrotaan myös, että yksi menettelytapa on selvittää aineistoa sillä, että haastattelija poistaa suuren osan aineistoista kuten toiston ja epäolennaisen tiedon tutkimuksen kannalta. Jouduin jättämään runsaasti haastateltavien sanomisia pois, jos ne eivät liittyneet suoranaisesti käsiteltyihin teemoihin. Jouduin myös vaihtamaan vastausten paikkaa haastattelun tuloksia purkaessa, koska välillä haastateltavat vastasivatkin toiseen kysymykseen kuin siihen mitä juuri sillä hetkellä heille esitettiin.

Analysoin aineistoa teemoittelun avulla, joka on laadullisen aineiston pilkkomista ja ryhmittelyä eri aihepiirien mukaan (Kajaanin ammattikorkeakoulu, [www](#)). Laatimani haastattelukysymykset antoivat pohjan teemoittelulle, mutta haastateltavien vastauksien perusteella aineistosta nousi uusia teemoja. Tein tulososiossa kappaleiden loppuun tyypittelyn yhteenvedona haastateltavien vastauksista. Tyypittelyssä teemojen sisältä etsitään asioille yhteisiä ominaisuuksia ja niistä muodostetaan tyyppiesimerkkejä eli yleistyksiä (Kajaanin ammattikorkeakoulu, [www](#)).

9 Haastattelujen tulokset: urapolkukysymykset

Seuraavaisissa alaluvuissa esitellään haastateltavien vastaukset koskien heidän urapolkujaan ja niiden suunnitelmallisuutta. Alaluvussa 9.4 esitellään heidän ajatuksiaan työuran mielekkyydestä ja urapolkukysymysten viimeisessä osiossa alaluvussa 9.5. kysyttiin haastateltavien urahaaveista. Olen teemoitellut aineiston haastattelukysymysten pohjalta, koska haastateltavien vastaukset seurasivat niitä. Jokaisen teeman lopussa on myös aineiston yhteenvedo eli vastausten tyypittely.

Esittelen haastateltavat vielä seuraavassa alaluvussa ennen varsinaisiin vastauksiin siirtymistä.

9.1 Haastateltavien esittely

Haastateltava A valmistui Metropolia Ammattikorkeakoulusta esittäjän pääaineesta vuonna 2015. Hän oli valmistunut Pop & Jazz konservatoriosta muusikoksi ennen ammattikorkeakouluopintojaan.

Haastateltava B valmistui Metropoliasta esittäjän pääaineesta vuonna 2016 ja aikaisemmalta koulutukseltaan hän oli kulttuurituottaja.

Haastateltava C puolestaan valmistui Metropoliaa esittäjän pääaineesta vuonna 2012. Ennen musiikkialan opintoja hän oli valmistunut mediatekniikan insinööriksi ammattikorkeakoulusta.

9.2 Haastateltavien urapolut Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistumisen jälkeen

Haastateltava A kuvaa itseään musiikin ”joka paikan höyläksi” tarkoittaen sillä, että hän on tehnyt monipuolisesti töitä niin solistina, sanoittajana, säveltäjänä, sovittajana, opettajana kuin teatterimuusikkona. Hän kertoo myös tehneensä lauluosuuksia mainoslauluihin, ja musiikkialan töiden lisäksi hän on myös valokuvannut ja kirjoittanut artikkeleita lehteen.

Haastateltava B toimii musiikkiorkesterin tuottajana ja tekee sen ohessa omaa musiikkia ja muita musiikkiprojekteja.

Haastateltava C on puolestaan tehnyt enimmäkseen taustalaulajan töitä: hänen työnsä on noin 80 % taustalaulajana toimimista ja loput 20 % esimerkiksi solistina toimimista. Haastateltava C on työskennellyt myös laulajien tuottajana sekä ääninäyttelijänä.

Haastateltavien vastauksista kävi ilmi, että heidän urapolkunsu ovat olleet hyvin moninaiset. Haastateltava A on tehnyt monipuolisia koulutustaan vastaavia töitä musiikkialla, ja kirjoittanut sen lisäksi myös lehteen artikkeleita. Haastateltava B on tehnyt aiemman koulutuksensa mukaisia töitä kulttuurituottajana musiikkialan töiden lisäksi. Haastateltava C on tehnyt pelkästään musiikkialan töitä valmistumisen jälkeen, eikä ole toiminut insinöörinä, joka on hänen aiempi koulutustaustansa.

9.2.1 Muusikkouden hyödyntäminen toisella alalla

Haastateltavista vain B tekee myös muita töitä kulttuurituottajana muusikkona toimimisen lisäksi. Hän kuvailee osaamisensa hyödyntämistä näin:

”Tänäänkin luen tuolla partituuria, yhtä käsiohjelmaa varten pitää selvittää asioita. Se pitää kuitenkin tehdä selväksi, että täällä työssä mä en tee taiteellisia päätöksiä eikä multa vaadita sellasta syvällistä osaamista, mutta kuitenkin tän ympäristön hotsaaminen auttaa kaikkeen.”, haastateltava B.

Haastateltavan vastauksesta kävi ilmi, että hänelle on ollut hyötyä muusikkotaustastaan tuottajan ammatissa.

9.3 Urapolun suunnitelmallisuus

Haastateltava A kertoo, että oppiessaan jotain uutta hänellä on aina ollut seuraava tavoite mielessään ja hän on mennyt sitä kohti. Hän sanoo haaveilleensa Pop & Jazz Konservatorioon hakiessaan säveltävänsä joku päivä omaa musiikkia ja opettavansa. Nyt hän on voinut todet olevansa siinä tilanteessa: hän säveltää omaa musiikkia ja tekee pedagogisia opintoja. Haastateltava kertoo olevansa iloinen siitä, että hän on ottanut itsensä vakavasti ja mennyt sinnikkäästi siihen suuntaan, mikä on tuntunut hänestä luonnolliselta ja rehelliseltä suunnalta. Tämän myötä hän on voinut oppia itseään kiinnostavista asioista lisää.

Haastateltava B kertoo, että hänen urapolkunsa ei ole mennyt aivan kuten hän suunniteli. Hän selventää, että hänen suunnitelmissaan oli perustaa yritys. Hänen oli tarkoitus tehdä yrityksen kautta freelancer-muusikon ja tuottajan töitä sekä opettaa, mutta hän saikin vuosi valmistumisensa jälkeen pestin tuottajana. Vaikka haastateltava ei osannut kuvitella kyseistä tilannetta etukäteen, hän suhtautui muutoksiin myönteisesti. Hän toteaa, että hänen urapolkunsa ei ole vielä kovin pitkällä, ja hän ajattelee urallansa olevan erilaisia vaihteita. Hän myös uskoo, että ajan myötä, kun hän kokee oppineensa tuottajan työstä tarpeeksi, hänellä on enemmän aikaa omille musiikkiprojekteilleen.

Haastateltava C sanoo, että hänen uransa on mennyt suunnitelmien mukaan, jos katsoo mennyttä taustalaulajan silmin. Hän kertoo haaveilleensa jo nuoresta asti taustalaulajan töistä nähdessään taustalaulajia televisiossa. Haastateltava kertoi aiemmin haastattelussa, että osallistuttuaan vuonna 2013 laulukilpailuohjelmaan, hän alkoi saada enemmän työtarjouksia. Haastateltava päätyikin lopulta kyseisen laulukilpailuohjelman taustabändiin laulajaksi. Haastateltava kertoo, että tämän työn myötä sana kiiri hänen osaamisestaan ja eri artistit pyysivät häntä taustalaulajakseen. Haastateltava on kiitollinen siitä, että hän on päässyt tekemään musiikkialan töitä. Haastateltava kertoo tehneensä kovasti töitä haaveittensa eteen, ja nyt hän voi todeta olevansa työssään hyvä, vaikka ”suomalaisellehan se on tosi vaikeeta”. Haastateltava jatkaa, että puolestaan solistina hän olisi voinut julkaista jo enemmän musiikkia. Haastateltava ei kuitenkaan stressaa siitä, milloin se tapahtuu ja minkä ikäinen hän on silloin. Hän luottaa, että oikea aika oman musiikin julkaisemiselle tulee vielä.

Haastateltava A:ta ja C:tä yhdistää urapolkujen suunnitelmallisuus. Heillä on ollut selkeät tavoitteet mielessään siitä, kuinka edetä urillaan ja he ovat seuranneet tavoitteitaan. Haastateltava B taas oli ollut avoin eteensä tulleele tuottajan työtarjoukselle musiikkialaan liittyvistä tavoitteista huolimatta. Haastateltava B on päässyt hyödyntämään tuottajan työssä aiempaa kulttuurituottajan koulutustaustansa ja muusikkouttaan. Tuottajan työnsä ohessa haastateltava B on voinut toteuttaa myös osittain alkuperäistä suunnitelmaansa ja toimiikin muusikkona tuottajan töiden ohessa. Haastateltava C lisäsi, että hän olisi voinut julkaista solistina jo omaa musiikkia, mutta hän luottaa niin tapahtuvan tulevaisuudessa.

9.4 Työuran mielekkyys

Haastateltava A kertoo, että työuran mielekkyys tarkoittaa hänelle muun muassa ihmiselle ihmisenä olemista, avoimuutta, rohkeutta, keskittymistä, tekemällä oppimista, nauttimiansa musiikillisten elementtien tietämistä, rehellisen ilmaisun arvostamista ja ennen kaikkea sitä, ettei hän arvota musiikkia tai muusikkoja tyyliuuntien tai taitotason mukaan. Haastateltavalle työuran mielekkyys ilmenee omien arvojen seuraamisessa. Hän teki nuorempana bilekeikkoja, jotka veivät hänen aikaansa sellaisilta asioilta, joita hän olisi aidosti halunnut tehdä kuten improvisoida tai säveltää. Vuosien 2012-2013 taitteessa hän teki tietoisin päätöksen siitä, että lopettaa kaikki sellaiset asiat, jotka vievät aikaa siltä, mitä hän oikeasti halusi tehdä. Haastateltava sanoo, että hän lähtisi mielellään tänä päivänä esimerkiksi bilekeikalle, koska nykyään hän tekee elämässään mielekkäitä asioita. Hän toteaa, että kun omassa tekemisessä on tasapaino kohdallaan, niin bilekeikallakin voi olla ihan hauskaa. Haastateltava sanoi aiemmin haastattelun aikana työn merkityksellisyyteen liittyen näin:

”Mulla ei oo ikinä ollu sellasta, että mä haluaisin, että mulla on sikana keikkoja. Mulla on ollut ehkä enemmänkin se, että mä haluan, että mulla on jotain merkityksellistä ja ehkä sellasta, et omat tietotaidot ja kokemukset on jotenki niitten asioiden ääreltä mitkä itelle tuntuu tärkeeltä ja mitä oikeesti haluaa oppia.” haastateltava A.

Haastateltava B kokee muusikon työn intohimonaan. Erityisesti laulaminen ja oman musiikin tekeminen ovat hänelle tärkeitä asioita. Haastateltava kuitenkin kokee epävakaaan talouspuolen muusikon ammatissa haastavana. Vähän ennen ammattikorkeakoulusta valmistumistaan haastateltava huomasi alkavansa tehdä taiteellisia kompromisseja, jolla hän tarkoittaa, että hän koki tekevänsä musiikkia välillä vain rahan takia. Haastateltavasta tilanne oli inhottava ja hän ajatteli, että tekisi mieluummin muita töitä

saadakse rahaa. Näin tehdessään hän koki, ettei hänen ei tarvinnut enää sitoa omaa taiteilijuuttaan rahaan. Haastateltava selventää, että kun hän lakkasi asettamasta taloudellisia paineita luovalle toiminnalle ja taiteilijuudelleen, se vapautti hänen toimintaansa taiteen parissa.

Haastateltava C kokee taustalaulajan työuransa mielekkäänä työn vaihtelevan luonteen takia. Hänen mukaansa mikään päivä ei ole samanlainen kuin esimerkiksi toimistotöissä tai opettaessa. Haastateltava nauttii haasteita ja itsensä keittämisestä. Hän pitää siitä, että kokonaiskuvassa työ kehittää häntä koko ajan, vaikka taloudellisesti toimeen tuleminen on välillä haastavaa.

Kaikkia haastateltavia yhdistää se, että heillä on vahva itsetuntemus. He ovat seuranneet omia arvojaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Tämän ansiosta he kokevat tekemänsä työn mielekkäänä ja heillä on ollut mielekkäät työurat. Haastateltava A on tehnyt valintoja sen mukaan urallaan, että on voinut tehdä itselle mielekkäitä asioita eikä käyttää aikaansa itselle epämieluisiin asioihin. Haastateltava B:n kohdalla työuran mielekkyys on myös tarkoittanut sitä, että hän on valinnut olla tekemättä sellaisia keikkoja, joista hän on saanut vastineeksi vain rahaa, muttei nautintoa. Haastateltava C on myös valinnut toimia musiikkialalla vaikkakin toimeen tuleminen on välillä epävarmaa. Hän ei kuitenkaan koe sitä taakkana, vaan ennemminkin positiivisena haasteena.

9.5 Urahaaveet

Haastateltava A haaveilee oman musiikin levyttämisestä ja konserteissa esiintymisestä. Hän toivoo, että voisi työskennellä niin klassisen- kuin rytmimusiikkitaustaisten muusikoiden kanssa. Opetuspuolella hän taas toivoisi voivansa työskennellä jazzlaulajien kanssa. Hän kokee, että laulajia on hankalaa opettaa, jos ei ymmärrä sitä kuinka erilaista laululla on lähestyä jazzimprovisaatiota kuin muilla soittimilla. Haastateltava toivookin, että hän pystyisi kannustamaan laulajia improvisoimaan omalla sanavarastollaan vapaasti eri musiikkityylilajien sisällä. Haastateltava haluisi myös asua ja opettaa jossain lämpimässä maassa. Hän toivoisi, että saisi toimia siellä opettajana suurelle oppilasyhteisölle, joka koostuisi eritaustaisista opiskelijoista.

Haastateltava B on tällä hetkellä kiinnostunut Estill³-laulumetodista ja hän haaveilee oman osaamisensa kehittämistä laulajana. Haastateltava toivoo tekevänsä tulevaisuudessa toisen levyn. Hän unelmoi niin solistikeikoista big bandin kanssa kuin mielekkäistä ja kiinnostavista keikoista pienemmän yhtyeen kanssa. Ylipääntään haastateltavaa kiinnostavat ainutlaatuiset projektit. Haastateltava kertoi myös myöhemmin haastattelun aikana, että hän on jatkanut opintojaan Metropoliasa ja hänellä on tällä hetkellä puolikas laulupedagogin tutkinto. Hän haluaisi saada opinnot vielä tulevaisuudessa päätökseen, jonka jälkeen hänellä olisi kolme AMK-tasosta tutkintoa. Tämän saavutettuaan hän voisi perustaa yrityksen ja tulla toimeen sen avulla. Hän sanoo, että oman yrityksen kautta hän saisi tehdä itselle mielekkäitä asioita, joista osasta tulisi rahaa enemmän ja osasta vähemmän.

Myös haastateltava C haaveilee oman musiikin julkaisemisesta. Hän haaveilee sen lisäksi, että työt taustalaulajana jatkuisivat, vaikka hän ymmärtää, että alalle halutaan koko ajan nuorempaa ääntä ja uusia kasvoja. Hän kuitenkin uskoo, että luotettaville ja osaaville laulajille riittää töitä. Haastateltava on myös realistinen sen suhteen, että jos työtarjouksia ei tulisikaan, niin hän voisi tehdä jotain muita töitä musiikkialalla. Hän mainitsee, että hän voisi toimia esimerkiksi laulajien tuottajana tai tapahtumatuottajana, josta haastateltava sanookin:

”Se siin just on kiva, että kun rupee miettii näitä asioita, et voi että kauheeta jos mun työt loppuu, nii sitte löytyy vaihtoehtoja jotka voi olla kiinnostavia ja innostavia niin se luo aina sellast hyvää mieltä.”, haastateltava C.

Kaikkia haastateltavia yhdistää haave oman musiikin tekemisestä ja sen julkaisusta. Haastateltavat toivovat voivansa jatkaa myös keikkojen tekemistä tulevaisuudessa. Suurimmaksi osaksi taustalaulajan ammatissa toimiva haastateltava C mainitsi tässä yhteydessä, että hän voisi tehdä muitakin töitä musiikkialalla kuten toimia tapahtumatuottajana.

³ Estill eli Estill Voice Training (EVT) on yhdysvaltalaisen tutkija-laulupedagogi Jo Estillin kehittämä laulumetodi, jota käytetään mm. äänenkäytön kehittämisessä laulunopetuksessa. Annola & Turunen, 2005, Seppänen Sara, 2018 mukaan. Laulumetodista apua musikaalilaulamiseen? Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://verkkolehdet.jamk.fi/openstage/2018/06/laulumetodista-apua-musikaalilaulamiseen/>, luettu 12.11.2019

10 Haastattelujen tulokset: uraohjaukseen liittyvät kysymykset

Seuraavissa alaluvuissa esitellään haastateltavien vastaukset koskien uraohjauksen kehittämistä. Kahdessa kysymyksessä oli mukana myös kategoriat, josta uraohjauksen sisältöön liittyviin kategorioihin haastateltavat saivat ottaa kantaa halutessaan. Kategoriat esitettiin haastateltaville haastattelukysymysten yhteydessä. Alaluvussa 10.5 esitellään haastateltavien kokemuksia koulun ulkopuolisesta uraohjauksesta ja tulososion viimeisessä alaluvussa 10.6 esitellään haastateltavien neuvot musiikkiuransa alussa oleville henkilöille.

10.1 Uraohjauksen merkitys muusikon ammattikorkeakoulutuksessa

Haastateltava A sanoo, että uraohjauksen merkitys voi olla joko todella suuri tai pieni uran rakentamisen kannalta. Erityisesti jos opiskelijalla on selkeä kuva kiinnostuksen kohteistaan ja osaamisestaan, voi uraohjauksen tarve olla opiskelijalle vähäisempi. Hän myös kokee, että vaihtoehtojen tarjoaminen opiskelijoille on tärkeää, mutta erityisesti niille, joille tulevaisuus ei ole niin selkeä. Niille opiskelijoille, joilla taas on jo selkeä kuva tulevaisuudesta, tarjottaisiin kannustusta valitsemalleen urapolulle. Haastateltava vielä täsmentää myöhemmin haastattelun aikana, että sillä ei ole merkitystä millä osaamisella opiskelija on, vaan tärkeämpää on se, mikä opiskelijaa kiinnostaa. Haastateltava pitää opiskelijoiden kannustamista itseä kiinnostavissa asioissa tärkeänä opiskelumotiivaation säilymisen kannalta.

Haastateltava B kertoo, että hänen tapauksessaan uraohjaus ei näytellyt niin isossa roolissa hänen opintojaan, sillä hän oli jo käynyt yhden korkeakoulututkinnon ja tiesi mitä haluaa oppia Metropoliaassa. Hän toteaa, että jos joku opiskelija tulee nuorena musiikkialan ammattikorkeakouluun, voi uraohjauksella olla todella iso merkitys opiskelijan kannalta. Hän sanoo, että opiskelijalle voi olla hyvinkin haastavaa miettiä mitä haluaa tulevaisuudeltaan, jos opiskelee musiikkialan ensimmäistä ammattitutkintoa

Haastateltava B sanoo, että opiskelijoiden olisi tärkeää ymmärtää jo koulussa ammatillista identiteettiään. Haastateltava kertoo, että osasta opiskelijoista voi olla nähtävissä jo opiskeluaikana keistä on tulossa niin sanotusti rivimuusikkoja (freelancer muusikkoja, jotka toimivat vaihtuvissa kokoonpanoissa ja työtehtävissä) tai keillä on enemmän

artistista otetta, millä hän tarkoittaa artistia tai soolouraa tekevää taiteilijaa. Haastateltava kokee, että rivimuusikot pitävät siitä, että heidän toimintaansa ohjaa esimerkiksi tietyt säännöt ja ohjeet. Heillä on haastateltavan mukaan useimmiten pidempi opiskelutausta erilaisista musiikkialan oppilaitoksista, kun taas soolouraa tekevissä taiteilijoissa on enemmän nähtävissä tietynlaista johtaja-ainesta. Osassa muusikoista on nähtävissä haastateltavan mukaan myös pedagoginen taipumus eli halu opettaa. Haastateltava täsmentää, että henkilö voi kokea olevansa samaan aikaan niin rivimuusikko, pedagogi kuin soolouraa tekevä taiteilija. Tällä kaikella haastateltava tähtää siihen, että hänestä itse-tietoisuuden ja itseymmärryksen kasvattaminen on tärkeää opiskelijoille, jotta he olisivat aidosti omia itsejään ja tekisivät sitä mikä on heille luontevaa. Haastateltavasta on tärkeää, että henkilö oivaltaa missä asemassa töitä tekemällä hän voi hyvin. Tähän oivalukseen pääsemiseen tarvitaan kuitenkin tukea ja kannustusta koulusta.

Haastateltava C sanoo, että uraohjausta voisi antaa opiskelijoille paljon enemmän. Yleiskattaus olisi tärkeää uraohjauksessa etenkin sellaisille opiskelijoille, joilla ei ole jo valmiiksi visiota siitä mitä haluaisivat tehdä tulevaisuudessa. Haastateltavan mukaan on hyvä asia, että ammattikorkeakoulussa tarjotaan opetusta eri musiikkityyleistä, sillä niiden osaamista tarvitaan muusikon työssä. Hän kokee myöskin tärkeänä, että opiskelija joutuu esimerkiksi solfaamaan⁴, opiskelemaan musiikin historiaa ja soittamaan pianoa opintojensa aikana.

Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että erityisesti sellaisille opiskelijoille tulisi tarjota uraohjausta, jotka eivät vielä tiedä mihin he ovat suuntautumassa aloittaessaan musiikkialan ammattikorkeakouluopinnot. Haastateltava A myös totesi tässä yhteydessä, että puolestaan sellaisia opiskelijoita tulisi kannustaa valitsemallaan tiellä, joilla on jo selkeä kuva tulevaisuudestaan. Haastateltava B puhui myös siitä, kuinka olisi tärkeää tukea opiskelijoita itsetuntemuksen kasvattamisessa. Haastateltava B uskoo, että tämän myötä opiskelijat tekisivät heidän hyvinvointiaan lisääviä valintoja työurallaan ja voisivat kulkea omannäköistä urapolkua. Haastateltava C puolestaan nosti laaja-alaisen opetuksen tärkeänä osana ammattikorkeakoulujen uraohjausta, sillä monipuolisesta osaamisesta on hyötyä muusikon työssä.

⁴ Solfata eli laulaa nuoteista

10.2 Muusikon ammatin realistinen kuva uraohjauksessa

Haastateltava A pitää uraohjauksesta saatavaa realistista kuvaa musiikkialalla toimimisesta tärkeänä. Esimerkiksi kun haastateltava kävi pedagogisia opintoja, hänen opettajansa korosti sitä, että opettajan työssä olisi hallittava monia eri musiikkityylilajeja edes hieman, jotta pystyy opetustilanteessa opettamaan monipuolisesti. Hän sanoo, että juuri näiden laaja-alaisen opintojensa takia hän on pystynyt toimimaan monipuolisesti musiikkialalla ja tehdä keikkoja ”mummon hautajaisista bilekeikkoihin”. Toisaalta haastateltava koki saaneensa ammattikorkeakoulussa opiskellessaan melko rajatun kuvan musiikkialalla työskentelystä, mitkä rajoittuivat jazzmusiikin soittamiseen tai laulamiseen, bilekeikkailuun tai opettamiseen tai kaikkien näiden yhdistelyyn. Hän kokee, että vaihtoehtoja on todella paljon enemmän kuin edelle mainitut työtehtävät. Haastateltava kertoi myöhemmin haastattelun aikana, että opiskelijoille voitaisiin järjestää kerran viikossa sellainen oppitunti, jonne tulisi eri musiikkialalla toimivia henkilöitä kertomaan työuristaan. Ammattilaisten urakertomukset voisivat antaa opiskelijoille oivalluksia. Haastateltava ehdottaa, että opiskelijoille voisi olla myös esimerkiksi opintokokonaisuus, jossa opiskelijoiden olisi järjestettävä itselleen koulun ulkopuolinen keikka. Erityisesti jos opiskelijalla on joku mielenkiinnon kohde, niin häntä pitäisi kannustaa tavoitteessaan. Haastateltava sanoo, että opintojen aikana on hyvä mahdollisuus kokeilla erilaisia asioita, jotta opiskelijalla olisi monipuolista osaamista siirtyessään työelämään.

Haastateltava B kertoi aiemmin haastattelun aikana toivovansa, että opiskelijoille annettaisiin selkeä kuva musiikkialalla vallitsevasta työtilasta ja ”sen haasteista, sen raadollisuudesta, toisaalta sen ihanista puolista”. Hän myös toteaa, ettei alan ihania puolia tulisi korostaa liikaa, sillä esimerkiksi laulukilpailuformaattien myötä voi tulla sellainen mielikuva, että laulajan työ on ”pelkkää tv-showta” vaikka tv-esiintymiset on vain yksi puoli laulajan työtä.

Haastateltava B jatkaa, että ”jokaisella meillä, oli ura mikä tahansa, on oma polku”. Hän kokee, että oman polun seuraaminen vaatii itseluottamusta ja toisaalta juuri erilaiset urapolut tekevät musiikkialasta rikkaan. Haastateltava toivookin, että uraohjauksessa kävisi luennoimassa musiikkialalla toimivia ammattilaisia ja freelancereita omista uristaan. Haastateltava selventää, että olisi hyvä asia, jos luennoitsijat eivät tulisi oppilaitoksen sisältä, jotta saataisiin realistinen kuva alalla työskentelystä. Hänestä kuukausipalkatulla opettajalla on erilainen asema musiikkialalla toimimisesta taloudellisesta ja ammatillisesta näkökulmasta.

Haastateltava C totesi aiemmin haastattelun aikana pitävänsä tärkeänä sitä, että eri tehtävissä toimivat ammattimuusikot kävisivät pitämässä opiskelijoille esimerkiksi workshoppeja⁵, jotta opiskelijat saisivat musiikkialasta selkeän kuvan. Hän ehdottaa myös, että opiskelijat voisivat lukea jonkun ammattikirjallisuutta koskevan teoksen, jonka avulla opiskelijat saisivat ammatillisia esimerkkejä ja realistisen kuvan musiikkialalla toimimisesta.

Kaikki haastateltavat olivat samaa mieltä siitä, että kouluilla pitäisi käydä luennoimassa ammattimuusikoita, jotta opiskelijat saisivat todellisen kuvan musiikkialalla työskentelestä. Haastateltava A kertoi, että olisi tärkeää selventää opiskelijoille se, että musiikkialan työtehtävät voivat olla hyvin monipuolisia.

10.3 Uraohjaustoiveet muusikoiden AMK-koulutuksessa

Kategoriat haastateltaville olivat:

- artisti/taiteilijaura
- teatteri/musikaalilaulajaura
- pedagogiura
- biisintekijäura
- tuottajaura
- taustalaulajaura
- freelancer-ura ja yrittäjyys
- ääninäyttelijä (esim. dubbaus ja spiikkaus)
- jokin muu?

Haastateltava A kertoo, että monesta kategoriassa olevista asioista voisi olla lisää tietoa uraohjauksessa, mutta hänelle itselleen on ollut aina selvää mitä hän haluaa oppia, joten hän on ottanut selvää asioita itsenäisesti. Haastateltava sanoo, että opiskelijoilla on oma vastuu opintojensa etenemisestä, mutta erilaisten uravaihtoehtojen kartoittamiseen olisi tärkeää saada tukea esimerkiksi mentorilta.

Haastateltava B kokee, että uraohjauksessa voitaisiin antaa monipuolisesti tietoa listassa olevista musiikkialan työtehtävistä. Hänestä on myös tärkeää ymmärtää, että opiskelija voi tehdä elämänsä aikana laaja-alaisesti eri työtehtäviä. Esimerkiksi oma lauluopettaja, jolla olisi tausta teatteri- ja musikaalilaulajana voisi antaa tietoa, millaista on

⁵ Workshop eli työpaja. Suomisanakirja. Workshop. <https://www.suomisanakirja.fi/workshop>, luettu 10.11.2019

toimia teatteri- ja musikaalilaulajan työtehtävissä samalla kun oppilas oppii häneltä pedagogisia taitoja. Haastateltavasta on tärkeää, että oppilaitoksen koulutussuunnittelija osaisi arvioida millaista opetusta opiskelijat tarvitsisivat, jotta he saisivat monipuolisen kauttauksen erilaisia opintoja koulussa.

Haastateltava C sanoo, että musikaalilaulajan urasta olisi tärkeää saada tietoa uraohjauksessa, sillä kun hän opiskeli itse ammattikorkeakoulussa, hän olisi toivonut neuvoja siitä, kuinka musikaaleihin pyritään. Hän huomasi silloin, että musikaalipiirit ovat pienet ja hän joutui kysymään tuttaviltaan neuvoja musikaaleihin pyrkimiseen. Myöskin taustalaulajan ja teatterilaulajan urasta olisi tärkeää saada tietoa haastateltavasta. Hän ehdottaakin tässä yhteydessä, että laulajille voisi olla esimerkiksi kurssi, jota ohjaisi taustalaulaja- ja musikaalitaustaiset lauluopettajat. Haastateltava sanoo, että myös ääninäyttelijän urasta olisi ollut mielenkiintoista kuulla jo opiskeluaikana. Hän mainitsee myös, että freelancer-urasta ja yrittäjyydestä voisi olla enemmän tietoa opiskelijoille.

Haastateltava B ja C ehdottivat, että opettaja, jolla on jo erikoisosaamista esimerkiksi musikaalilaulamisesta voisi jakaa työurastaan tietoa esimerkiksi laulutunnin yhteydessä. Tässä kohtaa haastattelua myös haastateltavat A ja B olivat siitä yhtä mieltä siitä, että opiskelijoille on tärkeää selvittää, että musiikkialalla on monipuolisesti työtehtäviä tarjolla.

10.4 Uraohjauksen sisältö muusikoiden AMK-koulutuksessa

Kategoriat haastateltaville olivat:

- a) alan menestystekijät
- b) alan ongelmat ja pettymykset
- c) muusikon fyysinen terveys ja jaksaminen
- d) muusikon henkinen terveys ja jaksaminen
- e) motivaatio
- f) yksilön vahvuudet
- g) osaamisloikka (osaamisen hyödyntäminen esim. toisessa ammatissa)
- h) jokin muu asia?

Haastateltava A sanoo, että on fyysinen- ja henkinen terveys, fyysinen- ja henkinen jaksaminen ja yksilön vahvuudet ovat tärkeitä uraohjauksessa käsiteltäviä sisältöjä. Hän nostaa myös motivaation tärkeänä asiana, sillä sen avulla opiskelija voi tunnistaa omat heikkoutensa ja vahvuutensa ja sitä kautta löytää oman polkunsaa. Hän sanookin, että

kaikista opiskelijoista ei tule ekstroverttejä keikkojen myyjiä vaan toiselle voi sopia esimerkiksi se, että hän säveltää kolme vuotta yksin pienessä työhuoneessa.

Haastateltava A jatkaa, että hänen mielestään uraohjausta voitaisiin toteuttaa opintojen aikana ryhmässä, jossa olisi niin avoin ilmapiiri, että kaikki opiskelijat voisivat kertoa heitä askarruttavista asioista tai toisaalta uusista oivalluksista. Opiskelijoille voisi tulla ryhmässä haastateltavan mukaan sellainen tunne että ”ne ongelmat mitä me kohdataan, on alalle yleisiä eikä ne johdu siitä, että yksilössä on joku asia vialla”. Haastateltava sanookin, että hänestä tuntuu, että opiskelijat pitävät usein tietynlaista kulissia yllä kahvilakeskusteluissa. Usein keskustelut keskittyvät opiskelijoiden keskinäiseen vertailuun siitä, paljonko opiskelijat ovat tehneet keikkoja. Haastateltavan mukaan huomio tulisi kiinnittää siihen, että opiskelijat voivat todellisuudessa olla epävarmoja keikkamäärillä kehuskellessaan. Hänestä olisi hienoa, jos opiskelijat voisivat puhua näistä epävarmuuksista ja niihin saataisiin tukea. Hän toteaa lopuksi: ”Mun mielestä silloin, kun uskalletaan jotain ongelmia sanoa ääneen, niin yleensä siitä on hyvin lyhyt matka siihen, että sille löydetään ratkaisuja”.

Myös haastateltava B sanoo, että fyysistä- ja henkistä terveyttä sekä fyysistä- ja henkistä jaksamista tulisi käsitellä uraohjauksessa. Hän kertoo, että hänellä oli paineita muusikoksi valmistumisensa kynnyksellä, sillä hän teki muusikon töiden ohessa muita töitä ja hän yritti siten rahoittaa opintonsa. Hän kertoo, että silloin oli haastavaa olla luova, kun huoli omasta rahatilanteesta vaivasi. Hän kokee tarvitsevansa tietynlaisen turvallisuuden tunteen taloudellisesta tilanteesta, jotta ”kappaleet alkaisivat soida päässä”. Haastateltava kuitenkin kertoo, että taas osalle ihmisistä niukempi rahatilanne voi nimenomaan edesauttaa luovuuden ammentamiseen.

Haastateltavasta uraohjauksessa olisi tärkeää myös puhua yksilön vahvuuksista, sillä hän kertoo käyneensä säännöllisin ajoin keskusteluja korkeakouluopiskelijoiden kanssa, jotka eivät usko omiin kykyihinsä. Haastateltava sanoo, että luovalla ja kilpailulla musiikilla voi kokea hämmennystä siitä, mikä on yksilön ammatillista identiteettiä ja mikä on osa omaa henkilökohtaista identiteettiä ja hän sanookin: ”Jos minä epäonnistun tässä duunissa, niin olenko minä huono ihmisenä?”. Haastateltava toteaa, että muilla aloilla oma tekeminen ei ole niin vahvasti sisällä omassa identiteetissä, mutta erityisesti luovilla aloilla epäonnistumiset voivat tuntuvat ”luissa ja ytimissä” asti.

Haastateltava B sanoo, että koska pääkaupunkiseudulla asuu paljon ihmisiä, vallitsee haastateltavasta siellä kilpailua musiikkialan sisällä. Hänestä kilpailu pitäisi kääntää tiimityöksi ja haastateltava mainitsee bändissä soittamisen parhaaksi esimerkiksi tiimityökentelystä. Haastateltava B:stä onkin turhaa kuluttaa energiaa sen kipuiluun, ettei osaa kaikkea. Hänestä on tärkeää, että opiskelijat ymmärtäisivät, ettei kaikkea voi osata, vaan tärkeämpää on tiedostaa mitä osaa ja mitä ei osaa. Hänestä koulussa ollaan sen takia oppimassa, että selvitetään oma osaaminen ja toisaalta selvitetään, mitä halutaan osata. Haastateltavasta olisi hyvä oppia tunnistamaan omat vahvuudet ja toisaalta hyväksyä armollisesti omat heikkoudet. Hän myös sanoo, että osa ihmisistä on taitavia piilottaamaan heikkoutensa ja useimmiten sellaiset ihmiset näyttävät vain omaa vahvaa puoltaan muille. Toisaalta haastateltavan mukaan on olemassa myös sellaisia ihmisiä, jotka tykkäävät käydä heikkouksien kimppuun ja oppia uusia asioita sitä kautta. Useimmiten jälkimmäiset ihmistyytit ovat haastateltavasta sellaisia, jotka tietävät todella monista asioista jonkin verran, mutta he eivät ole välttämättä yhdessä asiassa spesialisteja. Hänestä onkin hyvä tunnistaa, kumpaan ihmistyyppiin kuuluu: siihen, joka haluaa vahvistaa jo olemassa olevia vahvuuksiaan vai siihen, joka haluaa vahvistaa heikompi puoliaan. Haastateltavan mukaan henkilö voi olla myös jotakin näiden kahden välistä.

Haastateltava C sanoi aiemmin haastattelun aikana, että musiikilla täytyisi tehdä enemmän selväksi, että freelancerina ja yrittäjänä on tärkeää muistaa pitää itsestään huolta.

Haastateltava C:n mielestä musiikin kanssa ”ei pitäisi leikkiä” eli musiikkia ei pitäisi tehdä vain rahan takia. Hän sanoo, että mieluummin joku muu muusikko voi mennä tekemään sellaisen keikan, jonne ei itse halua mennä. Hän kertoo kohdanneensa uransa aikana sellaisiakin muusikoita, jotka ovat kadottaneet ilon tekemiseen ja se huonontaa helposti yhteistä ilmapiiriä.

Haastateltava C kertoo, että on onnenkauppaa, menestyykö esimerkiksi artistin tai yhtyeen oma musiikki vai ei. Haastateltavasta tärkeintä on loppupeleissä miettiä, mikä tekee yksilön onnelliseksi. Haastateltava C neuvookin, että laulajien ei tulisi verrata itseään muihin, sillä kaikki ovat erilaisia ja kaikilla on omat vahvuutensa. Se että kaikkien instrumentit ovat erilaisia, voi vaikuttaa myös siihen millaisiin työtehtäviin laulaja palkataan. Haastateltava sanoo, että tällaiseen on hyvä varautua henkisesti. Haastateltava uskoo, että ihmisillä on monia vahvuuksia ja sen nojalla voi avartaa omaa mielikuvaa itsestään.

Hänen mukaansa opiskelijoilla on varmasti muitakin haaveita, vahvuuksia ja asioita, joista hän nauttii kuin vain musiikkiin kytkeytyvät asiat.

Haastateltava C:stä on tärkeää tiedostaa, että vaikka musiikkialalla työskennellään paljon itsenäisesti, niin silti kukaan ei ole yksin. Hän kertoo saaneensa vertaistukea Suomen Muusikkojen Liitosta, jonka kautta järjestetään ajoittain muusikkoja koskettaviin aiheisiin liittyviä paneelikeskusteluja. Hän on saanut liitosta myös oikeusapua ja hän on voinut mennä esimerkiksi harrastamaan liiton kautta joogaa. Myös keikoilla käyminen ja muiden muusikoiden kanssa ajan viettäminen on hänestä tärkeää. Hän sanoo, että musiikkialalla olevien tulisi kannustaa enemmän toisiaan ja jakaa omaa osaamistaan. Hän toteaa, että suomalaisessa kulttuurissa on helposti kateutta, jolla hän tarkoittaa sitä, että muusikot eivät uskalla jakaa omaa osaamistaan muille, toisaalta ollaan epävarmoja omasta tekemisestään ja taas toisaalta kukaan ei halua olla ”leso” eli ylpistyä oman osaamisensa edessä. Haastateltava C jatkaa, että hänestä olisi tärkeää kannustaa muusikoita kohti yhteisöllisyyttä, sillä muusikkopiirit ovat melko pienet. Hän on huomannut, että esimerkiksi tanssijoilla tuntuu olevan kannustavampi ilmapiiri kuin muusikoilla. Haastateltava sanoo, että myös sosiaalisen median kautta voidaan mainostaa toisten osaamista kuten hänen laulajatuttavansa ovat tehneet.

Haastateltava C totesi myöhemmin toisen kysymyksen kohdalla, että kun ajatellaan perinteistä urapolkua, niin kokemuksen myötä työstä pitäisi saada parempia palkkoja ja ihminen kiipeää urallaan ylöspäin johonkin, missä hän on tyytyväinen. Hän sanoo, että uralla etenemisen pitäisi korreloida osaamisen ja kokemuksen kanssa. Haastateltava jatkaa:

”Mut se ei oo itsestään selvää tässä muusikon alalla. Jotkut tekee vuosikymmeniä samalla palkalla samaa duunia, vaikka niiden kokemus koko ajan kasvaa ja osaaminen kehittyy. Se on kans sellanen, mistä vois puhua julkisesti enemmän”, haastateltava C.

Kaikki haastateltavat viittasivat vastauksissaan muusikon henkiseen- ja fyysiseen jaksamiseen. He kokivat ne tärkeiksi aiheiksi uraohjauksessa. Esimerkiksi haastateltava B koki opiskeluaikana niukan rahatilanteen kuormittavan omaa jaksamista ja samalla myös luovaa työskentelyä. Hän myös puhui siitä, että muusikon työssä raskasta voi olla myös se, että jos esimerkiksi epäonnistuu työssään, se saattaa tuntua koko henkilön identiteetissä, vaikka se koskettaakin vain henkilön ammatillista identiteettiä. Kaikki haastateltavat myös kokivat yksilön vahvuuksiin huomion kiinnittämisen tärkeänä aiheena. Haastateltava C sanoi tähän liittyen, että kaikki laulajat ovat erilaisia eikä itseään pitäisi verrata

muihin. Hän myös puhui tässä yhteydessä siitä, että omia vahvuuksiaan voi hyödyntää muillakin aloilla, joka viittaa teemalistalla olevaan osaamisloikan käsitteeseen.

Alla esittelen vielä kolme kategoriaa, jotka rakentuivat haastateltavien vastauksista.

10.4.1 Vertaistuki

Haastateltava A ja C puhuivat vastauksissaan alan menestystekijöistä ja ongelmista, mutta he puhuivat niistä sosiaalisessa kontekstissa. Näin ollen he loivat vastauksillaan uuden kategorian listaan, jota voisi nimittää sanalla *vertaistuki*. Haastateltava A kertoi, että hänestä olisi hienoa, jos opiskelijoille voitaisiin perustaa ryhmä, jossa he pääsisivät juttelemaan heitä askarruttavista ja innostuttavista asioista yhdessä. Haastateltava C taas sanoi, että vaikka musiikkialalla työskennellään itsenäisesti niin kukaan ei ole yksin vaan vertaistukea voi saada esimerkiksi Suomen Muusikkojen Liitosta ja kollegoilta.

10.4.2 Kilpailua vai epävarmuutta?

Haastateltavat loivat myös toisen teeman vastauksillaan, vaikka heidän vastauksensa kävisivät myös *musiikkialan ongelmien*-kategoriaan. Uusi käsite oli *alalla vallitseva kilpailu*, ikään kuin vertaistuen käsitteen vastakohtana. Esimerkiksi haastateltava B sanoi, että hän toivoo musiikkialan kilpailun kääntämistä tiimityöksi ja taas haastateltava A sanoi, että keikkamäärillään kehuskelevat opiskelijat ovat useimmiten epävarmoja itsestään, ja oikeasti huomio tulisikin kiinnittää opiskelijoiden epävarmuuksiin ja niissä tukemisen. Myös haastateltava C sanoi, että muusikoiden tulisi kannustaa toisiaan enemmän.

10.4.3 Itsensä markkinointi

Haastateltavat puhuivat haastattelun aikana myös itsensä markkinoinnin tärkeydestä uraohjauksessa ja poimin alle heidän ajatuksiaan siitä.

Haastateltava B kertoi, että erityisesti oman osaamisen markkinointiin tarvittaisiin tukea jo koulussa. Hänestä tuen pitäisi olla käytännön tason kannustusta ”tee ja mee” -asenteella. Koulussa olisi myös hyvä luoda ymmärrys siitä, että itseään markkinoidessa puhelimen toisessa päässä on myös vain ihminen ja että heiltä voi tulla myös kielteisiä vastauksia. Markkinoinnin suhteen haastateltava C puolestaan sanoi, että muusikkona

toimiessa on oltava aktiivinen työnhaussa ja itsensä markkinoinnissa, vaikka se saattaisi tuntua hankalalta. Hän kannustaakin ihmisiä tekemään esimerkiksi YouTubeen soittoviideoita ja julkaisemaan niitä rohkeasti, sillä niistä voi aina poikia joitakin työtarjouksia.

10.5 Mentorointi ja uraohjaus koulutuksen ulkopuolella

Haastateltava A sanoo ymmärtäneensä ammattikorkeakoulun jälkeisissä, musiikkialan yliopisto-opinnoissa, sen aikaisen laulu- ja sävellysopettajansa ansiosta, minkälainen on hyvä opettaja. Haastateltava kertoo, että tämä kyseinen opettaja osasi sanoittaa haastateltavan vahvuudet ja toisaalta antaa myös suoraa kritiikkiä esimerkiksi siitä mitä haastateltavan tulisi harjoitella. Haastateltava jatkaa kertomalla, että opettaja kannusti, kehui ja uskoi häneen. Hän sanoo, että erityisesti heikompina hetkinä esimerkiksi koti-ikävän iskiessä, tai riittämättömyyden tunteen kanssa kamppaillessa, edellä mainitusta opettajasta oli valtava tuki ja hän valoi haastateltavaan toivoa. Haastateltava nostaa merkitykselliseksi tuekseen myös aviopuolisonsa. Hän sanookin, että hänen aviopuolisonsa tuki on mahdollistanut sen, että hän on voinut toteuttaa haaveitaan, vaikka heillä on kolme pientä lasta. Haastateltavan mukaan avainasemassa heidän kumppanuudessaan on heidän kykynsä joustaa, kannustaa ja kommunikoida, vaikka joku idea tuntuisi mahdottomalta.

Haastateltava B kertoo, että hän on käynyt musiikkialalla toimivien henkilöiden kanssa esimerkiksi lounailla ja saanut lounasseuralaisiltaan itseä mietityttäviin asioihin neuvoja ja tukea. Haastateltava sanoo ymmärtäneensä jossain vaiheessa opintojaan, ettei Metropolia ole varsinaisesti taiteeseen painottava oppilaitos. Hän tutustui oivalluksensa myötä koulun nettisivustoihin, tarkasteli koulun arvot sieltä läpi ja ymmärsi, ettei niissä puhuta esimerkiksi luovuudesta tai taiteen tekemisestä mitään. Tämän oivallettuaan haastateltava päätti, että ottaa kaiken teknisen tiedon irti opinahjostaan, mutta alkoi hakea inspiraatiota ja luovuutta koulun ulkopuolelta eri ihmisistä ja eri ryhmistä. Haastateltava hakeutui muun muassa vaihto-opintoihin ulkomaille ja liittyi improvisaatioryhmään. Hän kertoo myös ottaneensa kursseja Sibelius Akatemian avoimesta yliopistosta ja käyneensä siellä myös seminaareissa.

Haastateltava C kertoo, että eräästä laulajakollegasta oli hänelle merkittävä tuki haastateltavan opiskeluaikoina. Hän kertoo, että tämä laulaja oli käynyt periaatteessa saman koulutuksen, mutta hän oli tehnyt jo 10 vuotta kauemmin töitä taustalaulajana. Haastateltavat sai tältä laulajalta niin ohjausta kuin alan hiljaista tietoa: millaista on esimerkiksi

olla studiossa tietyn tuottajan kanssa. Haastateltava kertoo myös muusikkoystäviensä tukeneen häntä ja ”potkineen hyvällä tavalla persuuksille”. Nämä muusikkoystävät ovat myös kertoneet haastateltavalle, miten he ovat saaneet esimerkiksi parempia töitä, tai kuinka he ovat kehittäneet itseään. Hän sanoo, että musiikilla tapahtuvien asioiden kansainvälinen seuraaminen on itsensä mentorointia, sillä musiikkiala muuttuu nopeasti.

Kaikkia haastateltavia yhdistää se, että he ovat saaneet myös koulun ulkopuolista ohjausta urallaan. Esimerkiksi haastateltava A kertoi saaneensa mentorointia ammattikorkeakoulun jälkeisissä yliopisto-opinnoissa ja toisaalta hän kertoo saaneensa tukea omalta avopuolisoltaan. Haastateltava B taas mainitsi musiikkialalla toimivien henkilöiden vertaistuen merkityksellisyydestä mentoroinnin kannalta. Toisaalta hän oli saanut tukea luovaan työskentelyyn esimerkiksi improvisaatioryhmässä ja vaihto-opinnoissa. Myös haastateltava C puhui siitä, kuinka erityisesti opiskeluaikoina eräs laulaja oli ollut hänelle tärkeä mentori ja tuki.

10.6 Neuvot musiikkiuran alussa oleville henkilöille

Haastateltava A toivoo, että musiikkiuransa alussa olevat henkilöt uskaltaisivat olla omia itsejään, ja että he eivät menisi paniikkiin kaikkien musiikkialan vaatimuksien edessä. Haastateltava uskookin, että kaikille on oma paikkansa, ja että kaikelle tulee oikea aikansa, kunhan työskentelee haluamassaan työssä. Haastateltava sanoo olleensa aina ahkera ja hänellä on ollut aina tavoitteita tavoitteiden perään. Hän sanoo ymmärtäneensä jälkeinpäin, että hän olisi voinut myös pysähtyä ja hidastaa tahtia. Hän myöntääkin olevansa perfektionisti ja tunnollinen ihminen. Hän sanoo, että jos joku opiskelija on rautaisella itsetunnolla varustettu, mutta laiska, niin sellaista ihmistä hän ei neuvoisi hidastamaan tahtia. Haastateltava neuvoo myös, että olisi tärkeää jättää itsestään turha kiltteys pois, kun puhutaan oman taiteen tekemisestä.

Haastateltava B neuvoo, että on tärkeää olla masentumatta kilpailusta. Haastateltava sanoo, että yksilön on tärkeää muistuttaa itseään siitä, mikä häntä kiehtoo musiikissa ja mitä asiaa kohtaa hän kokee paloa. Hän kertoo, että jos esimerkiksi Provinssirockin päälavalla esiintyminen olisi sellainen asia, joka inspiroisi yksilöä ja se olisi se mihin tähtää muusikkona, niin asiaa voisikin ajatella toisesta näkökulmasta. Tällä näkökulman vaihtamisella hän tarkoittaa sitä, että tarkastelisi Provinssirockissa esiintymisen sijaan sitä, mitä oma inspiraatio ja innostus, eli halu esiintyä kyseisen festivaalin päälavalla oikeastaan sisältääkään ja lähteä analysoimaan sitä. Onko sittenkään kyse vain esiintymisestä

Provinssirockin päälavalla vai onko sittenkin kyse siitä, että se musiikki, jota festivaalilla soitetaan, on sellaista, joka inspiroi vai onko kyse siitä, että musiikki, jota siellä soitetaan, on isommalle ihmisryhmälle sopivaa musiikkia. Tällaisen analysoinnin avulla pääsee haastateltavasta ikään kuin oman inspiraationsa jäljille.

Haastateltava B:stä koulussa opiskellessa voi tulla sellainen tunne, että opinnoissa pitäisi menestyä. Hän jatkaakin, että jos vaikka todellisuudessa opiskelija haluaisi olla rock-kitaristi, niin välttämättä koulumenestys ei auta opiskelijaa etenemään tavoitteeseen. Haastateltavasta tämä rock-kitaristiksi haluava saattaa menestyä koulun ulkopuolella erittäin hyvin, vaikka hän ei olisi suorittanut koulua yhtä menestyksekkäästi. Haastateltava kuitenkin toteaa, että niille, jotka tähtäävät esimerkiksi pedagogeiksi, koulun suorittaminen sääntillisesti on varmasti hyvä asia tulevaisuutta ajatellen. Haastateltava B on kuitenkin huolissaan ilmiöstä nimeltä laitostuminen. Hän tarkoittaa sillä sitä, että monella musiikinopiskelijalla on pitkä opiskelutausta takana ja he ovat tottuneet seuraamaan opettajien ohjeita. Hän sanoo, että esimerkiksi freelancerina toimiessaan tulisi olla hyvin oma-aloitteinen ja hän jatkaa:

”Ja jos sä laitostut ja ajattelet vaan, että nyt tämä seuraava askel ja seuraavat askel, etkä osaa kuunnella siinä keskellä sitä sääntöviidakkoa, kurssiviidakkoa ja kurssitutkintoviidakkoa sitä sun omaa sisäistä ääntä, niin se ei välttämättä sitten kuitenkaan vie automaattisesti sinne huipulle, mutta kyllä mä silti sanoisin, että aina kannattaa läksyt tehdä.”, haastateltava B.

Haastateltava uskoo koulujen voimaan verkostoitumismielessä. Hän sanoo, että kouluissa tapaa niitä ihmisiä, joiden kanssa tulee luultavasti tekemään tulevaisuudessa töitä. He ovat haastateltavan mukaan loppupeleissä niitä ihmisiä, joilta kysytään myös apua tosielämässä ja joita saatetaan myös itse auttaa. Haastateltava sanoo lopuksi, että on ehdottomasti koulutuksen kannalla, mutta hänestä opiskelu ei ole niin mustavalkoista.

Haastateltava C neuvoo musiikkiuransa alussa olevia henkilöitä tiedostamaan sen, että työnhaussa pitää olla itse aktiivinen. Erityisesti, jos tilanne on sellainen, ettei olekaan tulossa yhtään keikkoja, niin silloin ei kannata jäädä odottelemaan, että niitä ilmestyisi tyhjästä, vaan silloin pitää kehittää itselleen töitä. Esimerkiksi jos haluaa kehittyä laulajana tai soittajana, haastateltava neuvoo perustamaan bilebändin, jonka keikkoja myy itse esimerkiksi erilaisiin juhlatilaisuuksiin. Tai sitten voi tehdä keikkoja esimerkiksi trubaduurina eli mennä yksin keikalle, jossa säestää itseään, esimerkiksi kitaralla. Haastateltava muistuttaa, että epävarmuudelle ei pidä antaa periksi, vaikka monille käy valmistumisen jälkeen niin, että työrintamalla voi olla hiljaisempaa. Haastateltavasta juuri silloin

on tärkeää markkinoida itseään, jotta ihmiset löytävät tämän valmistuneen muusikon ja hän saa työtilaisuuksia. Haastateltava sanoo, että monista ihmisistä voi tuntua hankalalta ottaa yhteyttä esimerkiksi firmoihin, joiden kautta rekrytoidaan ääninäyttelijöitä, vaikka lopulta on kyse siitä, että ”ota niihin yhteyttä. Käy antamassa ääninäyte. Tee itse ääninäyte. Lähetä. Soita perään.” Hän toteaaakin, että vaikka se tuntuisi vaikealta, niin olemalla itse aktiivinen saa töitä.

Haastateltava A ja B korostivat vastauksissaan sitä, että on tärkeää kulkea itsensä näköistä urapolkua. Haastateltava A myös puhui siitä, kuinka koulutus on tärkeää esimerkiksi verkostoitumismielessä, mutta esimerkiksi koulumenestys ei välttämättä korreloi työelämässä menestymisen kanssa. Haastateltava C puolestaan kannusti uransa alussa olevia henkilöitä olemaan aktiivisia työnhaun suhteen, siitä huolimatta, että se voi tuntua haastavalta.

11 Yhteenveto ja johtopäätökset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää, millaisille urapoluille Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistuneet laulajat ovat päätyneet ja millaisia kehittämideoita heillä on ammattikorkeakoulussa tapahtuvaan muusikoiden urahjaukseen.

Opinnäytetyöni tuloksista kävi ilmi, että haastateltavat ovat tehneet hyvin monipuoliset urat musiikkialalla valmistuttuaan Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Vaikka työni alussa esittelin Metropolian sijoitusseurantakyselyä ei voi päätellä musiikkialalla opiskelleiden työllistymisestä mitään, niin kaikki kolme haastateltavaa ovat työllistyneet monipuolisesti musiikkialalle. Ainoastaan haastateltava B tekee muusikon töiden lisäksi tuottajan töitä. Kuitenkin tämäkin työ on vahvasti sidoksissa musiikkiin, ja hänen musiikkialan osaamisestaan on hyötyä työssä.

Haastateltavien työtehtävät ovat olleet saman tyyppisiä kuin opinnäytetyöni alussa esitellyssä teoriataustassa ilmenee muusikon ja laulajan työstä. Ainoastaan tuottajan ja ääninäyttelijän töistä, jota haastateltava C on tehnyt, ei kerrottu esimerkiksi Metropolian internetsivustoilla taikka Ammattinetin materiaaleissa. Ammattinetin materiaaleissa

sanottiin myös, että muusikko kokoaa yleensä elantonsa monesta lähteestä ja haastateltavien vastaukset monista eri työtehtävistä vahvistaa tämän tiedon.

Tutkimuksen tuloksen kannalta merkittävimpana tietona haastateltavien urapoluista selvisi, että kaikki haastateltavat kokivat työnsä mielekkäänä. Haastateltavien kokemus mielekkäästä työstä yhdistyy työni alussa esittelemään teoreettiseen viitekehykseen mielekkäästä työstä, jossa esiteltiin Maria Carlssonin ja Kati Järvisen teoria. Carlssonin ja Järvisen mukaan mielekkään työn edellytykset ovat työstä nauttiminen, työnsä luontevaksi kokeminen, itsensä kehittäminen ja arvojensa mukainen toiminta (Carlsson ja Järvinen, 2012, 40 ja 43). Kaikki haastateltavat tuntuivatkin seuraavan omia arvojaan, sillä he kulkivat omannäköistä urapolkuaan. Kaksi kolmesta haastateltavista myös kertoi, että musiikki on heille tärkeämpää kuin siitä saatava raha. Haastateltavia yhdisti myös vahva itsetuntemus ja heillä kaikilla oli urahaaveita ja -tavoitteita.

Mielekkäästä työstä puhuttaessa oman vahvuusalueensa tunnistaminen on avainasemassa Carlsson ja Järvisen teorian mukaan (Carlsson ja Järvinen, 2012, 41). Kaikki haastateltavat puhuivat myös vahvuuksien tunnistamisen tärkeydestä osana uraohjauksen sisältöä. Toinen aineistosta noussut keskeinen teema oli opiskelijoiden tukeminen henkisen- ja fyysisen jaksamisen osalta uraohjauksessa. Nämä edellä mainitut teemat, vahvuusalueiden tunnistaminen ja henkinen- ja fyysinen jaksaminen, mainitaan myös Metropolian HOPSin sisällössä. HOPSissa mainitaan myös itsetuntemuksen kehittäminen, mikä myös nousi esiin tutkimustuloksissani. Voidaan todeta, että Metropolian HOPSissa on siis juuri niitä sisältöjä, joita vaaditaankin mielekästä työuraa varten. HOPSissa kerrotaan myös ammatillisen kasvun ja urasuunnittelun kohdalla siitä, että opiskelijat muodostaisivat opinto-ohjauksen avulla opinnoistaan mielekkään kokonaisuuden: näin opiskelijat saavat rakentaa omannäköistä polkuaan jo opintojen aikana kuten haastateltavatkin painottivat vastauksissaan.

Haastattelussa kävi myös ilmi, että taiteen parissa työskentelevät saattavat kokea epäonnistumisen hyvin henkilökohtaisina, sillä joskus on vaikeaa erotella koskettaako työssä epäonnistuminen myös omaa henkilökohtaista identiteettiä. Uskonkin, että opiskelijoiden itsetuntemuksen vahvistaminen voi myös helpottaa opiskelijoita tässä asiassa.

Vastaajat olivat myös yhtä mieltä siitä, että uraohjaus on erityisesti merkityksellistä sellaisille opiskelijoille, jotka eivät vielä tiedä mihin he ovat suuntautumassa aloittaessaan musiikkialan ammattikorkeakouluopinnot. Kaikki haastateltavat painottivat sitä, että on

erityisen tärkeää saada työelämän edustajia kertomaan opiskelijoille omista uristaan, jotta opiskelijat saisivat monipuolisesti erilaisia esimerkkejä musiikkialan työtehtävistä ja realistisen mielikuvan alasta. Periaatteessa tällainen edustaja täyttäisi myös mentorin tehtävän, sillä he jakavat hiljaista tietoa ja kokemustaan ja juuri opiskelijoille tästä voi olla tukea niin urasuunnittelussa, tulevaisuudessa kuin työnhaussa (Kanninen, Nylund ja Kupias 2017, 5). Nämä työelämän edustajat voivat antaa opiskelijoille apua itsetuntemuksensa kehittämisessä, sillä opiskelijat voivat peilata omia itsejään ammattilaiseen.

Esittelin opinnäytetyöni alussa myös Metropolian ”Muusikon uraohjaus ja esittäminen”-kurssin sisällön. Kurssilla on tarkoitus muun muassa syventää ”opiskelijan ammattikuvaa asiantuntijaluentojen avulla”, kuten haastateltavatkin toivoivat uraohjauksessa tehtävän. Tutkimustuloksista kävi myös ilmi, että itsensä markkinointi koetaan tärkeäksi uraohjauksessa käytäväksi aihealueeksi ja myös tätä teemaa käydään läpi Metropolian uraohjauksen kurssilla. Kurssin sisällöstä kerrotaan myös, että kurssin myötä opiskelija osaa verkostoitua ja hänellä on työelämäyhteyksiä. Juuri näistä asioista haastateltavat myös puhuivat. Ainoastaan isona puuttuvana tekijänä kurssin kuvailusta verrattuna haastateltavien vastauksiin puuttuu alalla olevista epävarmuuksista puhuminen. Tämä aihe oli haastateltavista tärkeä teema uraohjauksessa käsiteltävistä aiheista. Haastateltavat puhuivat vastauksissaan myös vertaistuen merkityksestä ja yksi vastaajista ehdottikin, että koulussa voitaisiin keskustella esimerkiksi ryhmässä opiskelijoita huolestuttavista ja inostuttavista asioista.

Erityisesti laulajien uraohjauksen osalta tutkimustuloksista selvisi, että vastaajat toivoivat kouluissa kyettävän hyödyntämään enemmän lauluopettajien moniosaamista. Esimerkiksi musikaalitaustainen lauluopettaja voisi antaa laulutuntien lomassa oppilaalle tietoa musikaaleihin pyrkimisestä. Näen, että tätä samaa ajatusta voitaisiin soveltaa myös muidenkin instrumenttien kohdalla.

Tein tuloksista myös sellaisen huomion, että kaikkia haasteltavia yhdisti haave oman musiikin tekemisestä. Uskon, että tällainen asia voitaisiin ottaa myös huomioon laulajiksi opiskelevien ammattikorkeakouluopinnoissa. Kouluilla voisi käydä esimerkiksi luennoimassa laulaja-lauluntekijöitä omista uristaan.

Olin yllätynyt, että kaiken kaikkiaan haastattelututkimuksessa nousi sellaisia seikkoja pintaan, joita en alun perin osannut ajatella. En osannut odottaa sitä, että haastateltavien vastaukset urapoluistaan nivoutuivat lopulta yhteen uraohjauksen kehittämisen kanssa.

Haastattelututkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että opiskelijoiden itsetuntemusta lisäävä uraohjaus ja ammatilliset esimerkit ovat tärkeitä ammattikorkeakoulussa opiskeleville muusikko-opiskelijoille, jotta opiskelijat päätyvät mielekkäille, omannäköisille työurille, kuten haastattelemani laulajat olivat päätyneet. Uraohjaus ja ammatilliset esimerkit voivat auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman mielekkään tulevaisuuden urapolkunsaa tai toisaalta antaa tukea polkunsaa jo tietävälle.

Johtopäätöksen myötä työni uusiksi tutkimustehtäviksi muodostui:

- 1) Miten lisätä ammattikorkeakoulun uraohjauksessa muusikko-opiskelijoiden itsetuntemusta, jotta he päätyvät mielekkäille, omannäköisille työurille?
- 2) Tarjotaanko muusikko-opiskelijoille tarpeeksi ammatillisia esimerkkejä uraohjauksessa, jotta opiskelijat päätyisivät mielekkäille, omannäköisille työurille?

Kaikki vastaajat kokivat saaneensa myös koulutuksen ulkopuolista mentorointia. Pidän mentoroinnin näkökulmasta opinnäytetyöni kannalta jopa tärkeimpänä sitä, että haastateltavani toimivat tietyllä tavalla työni mentoroivina ääninä. Tämä oivallus saikin minut pohtimaan, voitaisiinko alumni-opiskelijoita käyttää enemmänkin muusikko-opiskelijoiden mentoreina.

12 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Vastuuni oli luoda tutkijana haastateltaville hyvä ilmapiiri haastattelua varten. Tein haastattelut haastateltaville sopivissa paikoissa. Yksi haastateltavista oli epävarma haluaisiko hän olla haastattelussa omalla nimellään, jonka pohjalta päätin, että kaikki haastateltavani ovat anonyymeja. Laitoin haastateltaville vielä asiasta viestiä, jotta kaksi muutakin haastateltavaa olivat tietoisia heidän anonyymiudestansa.

Näen tutkimukseni luotettavuuden heikentävänä tekijänä sen, että huomasin vasta haastattelun jälkeen, että emme välttämättä puhuneet tarkalleen ihan samasta aiheesta haastateltavien kanssa. Haastateltavat vastasivatkin välillä eri kysymyksen kohdalla

kysymykseen, jonka olin jo esittänyt aiemmin tai jonka olin esittämässä myöhemmin. Yritin kuitenkin tutkijana parhaaksi näkemälläni tavalla erotella, mitä haastateltavat yrittivät kertoa sanomisillaan ja järjestellä sen selkeästi aineistoon, vaikka vastaus ja kysymys olivat ristiriidassa keskenään.

Tutkimuksen luotettavuutta heikentää myös se, että en rajannut uraohjauskysymyksien sisällä sitä, keiden näkökulmasta uraohjausta tulisi kehittää. Kysyin sen sijaan yleisellä tasolla, miten musiikkialan ammattikorkeakoulujen uraohjausta voisi kehittää. Luotin tutkijana liikaa siihen, että kaikki haastateltavat olivat valmistuneet muusikoiksi. Kuitenkin tarkempi kysymys olisi voinut tuottaa vielä laadukkaampaa tietoa esimerkiksi pelkästään laulajille suunnatun uraohjauksen kehittämisestä.

Tutkimuksen luotettavuutta heikentää myös se, että tekemäni kysymykset saattavat kertoa minusta enemmän henkilönä kuin haastateltavista. Toivon kuitenkin, että haastateltavien ääni kuuluu tutkimukseni läpi tästä seikasta huolimatta.

Tutkimusta voi heikentää myös se, että aineistoa oli todella paljon ja jouduin jättämään runsaasti haastateltavien sanomisia pois, jos ne eivät liittyneet suoranaisesti käsiteltyihin teemoihin. Toivon, että olen onnistunut tutkijana poimimaan tutkimukseni kannalta tärkeimmät asiat aineistosta.

Työni täyttää hyvin laadullisen tutkimuksen piirteet, sillä haastattelin työssäni kolmea eri henkilöä, joiden vastauksien pohjalta opinnäytetyöstäni saatiin eheä kokonaisuus. Tutkimuksen luotettavuutta vahvistaa myös työni laaja teoriatausta, johon pystyin heijastamaan tutkimustuloksia. Pidän luotettavuuden tekijänä myös sitä, että tutkimustulosten myötä jouduin muuttamaan lopullista tutkimustehtävääni pohdinnassa. Vastaaajien kokema työn mielekkyys sai isomman roolin opinnäytetyössäni kuin olin alun perin ajatellut. Tutkimuksen luotettavuutta vahvistaa myös luotettavat lähteet, joita oli runsaasti ja joihin on viitattu selkeästi.

Tutkimukseni käsitteli vain kolmea laulajaa ja sen tähden voidaan sanoa, että tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä, mutta haastattelututkimus antoi kuitenkin näiden kolmen laulajan hiljaista tietoa, arvokkaita kehitysideoita ja ajatuksia jaettavaksi. Jos opinnäytetyössäni olisi ollut laajempi otanta haastateltavia, tulokseksi olisi saatu enemmän yleistettävissä olevaa tietoa.

Näen, että tutkimukseni vahvistaa sen, että uraohjauksella on tärkeä asema musiikkialan ammattikorkeakoulutuksessa. Toivon, että uraohjausosion kehittämisideoista voidaan ottaa ajatuksia kaikkiin musiikkialan ammattikorkeakoulun suuntautumisvaihtoehtoihin, sillä esimerkiksi itsetuntemuksen lisääminen on tärkeää niin musiikkipedagogeilla kuin musiikintekijöilläkin

13 Loppupohdinta

Oulun ammattikorkeakoulussa muun muassa lehtorina toimiva Riikka Kaskenviita kertoo vuonna 2019 julkaistussa artikkelissaan ”Uraohjaukselle on tarvetta – urasuunnittelun työkalu osaksi systemaattista ammattikorkeakouluopiskelijan ohjausta”, että viime vuosina Suomessa on ollut useita erilaisia uraohjaukseen liittyviä hankkeita ja projekteja. Hän sanoo, että esimerkiksi uutta tietoa syntyy kansallisesti ja kansainvälisesti uraohjauksesta runsaasti, joka kertoo siitä, että asia nähdään tärkeänä kehittämiskohteenä. (ePOOKI, [www.](#)) Esimerkiksi Metropolia teetti vuonna 2014 Reititin-hankkeen, jonka tarkoituksena oli saattaa yhteen työelämän ja kulttuurialan opintojen loppuvaiheessa olevat opiskelijat vuoropuheluun toistensa kanssa (Metropolia, [www.](#)).

Kaskenviita sanoo artikkelissaan, että uraohjauksen työkalun suunnittelussa tärkeää on se, miten näkyvä ja nimetty asia uraohjaus on osana ammattikorkeakouluopiskelua. Hän sanoo, että esimerkiksi uraohjausta, joka tapahtuu osana oppitunteja tai osana HOPS -keskusteluja ei välttämättä aina tunnisteta. Hän sanoo, että sillä ei ole merkitystä millä nimellä uraohjausta kutsutaan, vaan tärkeintä on, että ohjattavien uranhallintotaidot kehittyvät. Lopuksi hän toteaa artikkelissaan: ”Asioiden nimeämisellä voidaan kuitenkin edesauttaa sitä, että ohjattavat tunnistavat saavansa uraohjausta ja tukea uranhallintaansa silloin, kun sitä tapahtuu”. (ePOOKI, [www.](#))

Edellä viitattu Riikka Kaskenviitan teksti sai minut ajattelemaan, että voitaisiinko myös muusikoidenkin uraohjauksessa yrittää tunnistaa enemmän uraohjausta, joka tapahtuu muussa ympäristössä kuin varsinaisesti uraohjauksen tunnilla tai HOPS-keskustelun aikana? Kuten haastateltavani sanoivat, esimerkiksi musikaaliuran tehnyt lauluopettaja voi

kertoa samalla hiljaista tietoa musikaalilaulajan työstä, kun hän opettaa tunnilla esimerkiksi laulutekniikkaa.

Huomasin ilokseni opinnäytetyöni kirjoitusprosessin aikana, että tänä syksynä Metropolian musiikin kampuksella on alettu järjestää opiskelijoille matalan kynnyksen ryhmää, jossa musiikinopiskelijat voivat puhua heitä askarruttavista asioista yhdessä opintopsykologin ja opettajan johdolla. Metropolian internetsivuilta taas käy ilmi, että he ovat vastikään aloittaneet vuonna 2014 valmistuneiden alumnien valtakunnallisen uraseurantakyselyn. On hienoa huomata, että alumnien urapoluista tehdään laajempaa tutkimusta, josta voidaan varmasti saada ajatuksia nykyisten opiskelijoiden koulutukseen.

Näen, että musiikkialan ammattikorkeakoulutuksen tulevaisuuden haaste voikin olla, miten saadaan pidettyä koulutus vahvasti kytköksissä työelämään. Toisaalta niin kauan, kun koulutetaan musiikkialalle uusia ammattilaisia, niin niin kauan meillä on osaavia henkilöitä työelämässä. Nämä ammattikorkeakoulujen alumnit voivat välittää alan hiljaista tietoa opiskelijoille niin luennoitsijan kuin mentorin roolissa. Näen, että kun tämän lisäksi kouluissa pidetään hyvää huolta opiskelijoista, tuetaan heitä valitsemillaan urapoluillaan tai autetaan heitä niiden löytämisessä, niin saadaan työelämään työnsä mielekkääksi kokevia musiikkialan ammattilaisia.

Lähteet

Airo Juha-Pekka, Rantanen Jarkko ja Salmela Timo 2008. Oma ura, paras ura. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.

AmmatINVALINTA.fi. Tulevaisuuden haaveilu. http://ammatinvalinta.fi/ohjaajalle/apua_ammatinvalintaan/tulevaisuuden-haaveilu/, luettu 20.11.2019.

Ammattinetti. Muusikko, kevyt musiikki http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/175_ammatti, luettu 22.09.2019.

Ammattinetti. Laulaja http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/175_ammatti, luettu 22.09.2019.

Anckar, Reija 2015. Porvoo Campuksella kaikki ohjaavat. Kotila Hannu ja Mäki Kimmo (toim): 21 tapaa tehostaa korkeakouluopintoja. Helsinki: Unigrafia. 125-132.

Artikkeli ammattiurasta. Wikipedia <https://fi.wiktionary.org/wiki/ammattiura>, luettu 10.09.2019.

Artikkeli Klaus Järvisestä. Wikipedia https://fi.wikipedia.org/wiki/Klaus_J%C3%A4rvinen, luettu 10.09.2019.

Artikkeli työurasta. Wikipedia <https://fi.wiktionary.org/wiki/työura>, luettu 10.09.2019.

Bamberg Jaakko, Laine Markus ja Jokinen Pekka 2007. Tapaustutkimuksen taito. Gaudeamus Helsinki University Press.

Carlsson Maria ja Järvinen Kati 2012. Mielekäs työ. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Helsingin yliopisto 2019. Opiskelijan ohjeet: urapalvelujen ohjaus, some ja yhteystiedot. <https://guide.student.helsinki.fi/fi/artikkeli/urapalvelujen-ohjaus-some-ja-yhteystiedot>, luettu 30.11.2019.

Hirsjärvi Sirkka ja Hurme Helena 2011. Tutkimushaastattelu. Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Teemoittelu. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnayte-tyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/Tee-moittelu>, luettu 20.11.2019.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Tutkimusongelmat. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tutkimusongelmat>, luettu 23.11.2019.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Tyypittely. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/Tyypittely>, luettu 20.11.2019.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Haastattelu: haastattelumuodot <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Aineiston-keruumenetelmat/Haastattelu>, luettu 18.11.2019.

Kanninen Minna-Rosa, Nylund Jaana ja Päivi Kupias 2017. Mentoroinnin työkirja. https://blogs.helsinki.fi/mentorointi/files/2014/08/Mentoroinnin-tyokirja_A4.pdf. Helsingin Yliopisto.

Kaskenviita, Riikka 2019. Uraohjaukselle on tarvetta – urasuunnittelun työkalu osaksi systemaattista ammattikorkeakouluopiskelijan ohjausta. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 3. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201901283323>, luettu 23.11.2019.

Lapin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyön toteutustapoja: tutkimuksellinen opinnäytetyö. <https://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Opinnaytetyoohje/Opinnaytetyon-toteuttaminen>, luettu 24.11.2019

Linberg Annina, Silatanen Marjo, Kohta Päivi, Tuuttila Leena, Kauliomäki Katja ja Savolainen Minna 2016. Ole oman elämäsi tähti. Opiskelijan opas elämäntaidoista. Opas sisältää lisälähteitä ja lisälukemista oppaan sivuilla 121-122. Helsinki. Nyyti ry. <http://www.nyyti.fi/wp/wp-content/uploads/2016/08/Ole-oman-elamasi-tahti.pdf>, luettu 18.11.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. AMK -tutkinto, musiikki <https://www.metropolia.fi/haku/koulutustarjonta-nuoret-kulttuuri/musiikki/> luettu 10.09.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2019. Metropolian hakusivusto <https://www.metropolia.fi/haku/yleista-tietoa-opiskelusta/opintojen-suunnittelu/>, luettu 30.09.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma, musiikin esittäminen 2019-2020. Muusikon uraohjaus ja esittäminen. <http://opinto-opas.metropolia.fi/fi/88094/fi/70424/KXF19S1/2056/year/2019>, luettu 23.11.2019

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2012. Sijoittumis seuranta vuonna 2010 Metropoliasta valmistuneille, kulttuuriala https://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Alumni/Kulttuuriala.pdf, luettu 29.9.2019.

Metropolia Ammattikorkeakoulu. Reititin-hanke. <https://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/reititin/>, luettu 23.11.2019.

Murto, Janne 2003. Katsaus kauteen 1.8.1997.31.7.2003. Pop & Jazz Konservatorion toimintakertomus 1997-2003. Sivut 4-6.

Murto, Janne 2012. Pop & Jazz Konservatorio – 40 vuotta heviä – 40 heviä vuotta! Pop & Jazz konservatorio. Lehdistötiedote <https://www.epressi.com/tiedotteet/koulutus/pop-jazz-konservatorio-40-vuotta-hevia-40-hevia-vuotta.html>, luettu 10.09.2019.

Mäkelä, Anna 2007. Duunitori.fi. Nuori, etkö tunne omaa osaamistasi? Mentorointi auttaa avaamaan työnhaun solmuja, Anna Ihamuotilan haastattelu <https://duunitori.fi/tyoelama/mentorointi>, luettu 30.10.2019.

Opopassi.com. Haluamani tulevaisuus. <https://www.opopassi.com/haluamanitulevaisuus>, luettu 20.11.2019.

Pajarinen Mervi, Puhakka Helena ja Vanhalakka-Ruoho Marjatta 2004. Aikuisopiskelijan ohjaus opintopolun tukena sekä oppilaitoksen toimintakulttuurin osana. Helsinki: Opetushallitus.

Perkka-Jortikka, Katariina 2016. Yksi elämä -monta uraa (ePub-versio). Kauppakamari.

RyhmäRenki. Osallistavan ohjaajan opas. <https://ryhmarenki.fi/osallistavan-ohjaajan-opas/>, 20.11.2019.

Studentum Oy. Ammattikorkeakoulut, musiikki <https://www.studentum.fi/koulutus-haku/ammattikorkeakoulut-musiikki/a41-c975>, luettu 10.09.2019.

Studentum Oy. Yrkeshögskolan <https://www.studentum.fi/koulutukset/yrkeshogskolan-novia/musiker-yh-dagstudier-980664>, luettu 10.09.2019.

Tietoarkisto. Aineistonhallinta, Kvalitatiivisen datatiedoston käsittely <https://www.fsd.uta.fi/aineistonhallinta/fi/kvalitatiivisen-datan-kasittely.html>, 18.11.2019.

Haastattelukysymykset

Perustietokysymykset:

Nimi:

Valmistumisvuosi:

Koulutustausta:

A) Haastateltavan omaan urapolkuun liittyvät kysymykset

1. Millainen urapolkusi on ollut valmistumisesi jälkeen musiikkialan ammattikorkeakoulusta?
2. Millaisia työtehtäviä olet tehnyt työurasi aikana? Voit eritellä aluksi musiikkitehtävät ja sitten muut tehtävät.
3. Mikäli teet muita tehtäviä musiikin lisäksi: koetko hyödyntäväsi muusikon osaamista työssäsi (esim. organisointi, vuorovaikutustaidot)?
4. Onko muusikon urapolkusi mennyt niin kuin suunnittelit?
5. Mitä työuran mielekkyys tarkoittaa sinulle puhuttaessa muusikon ammatista?
6. Millaisia haaveita sinulla on tulevaisuudelle työuran suhteen?

B) Uraohjaukseen liittyvät kysymykset

1. Mikä merkitys uraohjauksella voi olla uran rakentamisessa? Uraohjauksella tarkoitetaan muun muassa työravalintoihin liittyvää ohjausta esimerkiksi tiedon jakamista laulajan työtehtävistä, HOPS -keskusteluja opintojen painotuksesta ja oppimisen tavoitteista (HOPS = henkilökohtainen opintosuunnittelu).
2. Mikä merkitys uraohjauksella voi olla siinä, miten todellisen kuvan musiikin ammattikorkeakouluopiskelija saa työelämästä?
3. Millaista uraohjausta tulisi antaa opintojen aikana musiikkialan AMK koulutuksessa? Kaivattaisiinko tietoa esimerkiksi seuraavista tehtävistä:
 - artisti/taiteilijaura
 - teatteri/musikaalilaulajaura
 - pedagogiura
 - biisintekijäura
 - tuottajaura
 - taustalaulajaura
 - freelancer-ura ja yrittäjyys
 - ääninäyttelijä (esim. dubbaus ja spiikkaus)
 - jokin muu?
4. Mitä sisältöjä uraohjauksessa tulisi käsitellä opintojen aikana? Alla lista esimerkkiteemoista, joihin voit ottaa kantaa halutessasi.
 - a) alan menestystekijöitä
 - b) alan ongelmia ja pettymyksiä
 - c) muusikon fyysistä terveyttä ja jaksamista

- d) muusikon henkistä terveyttä ja jaksamista
 - e) motivaatiota
 - f) yksilön vahvuuksia
 - g) osaamisloikkia (osaamisen hyödyntäminen esim. toisessa ammatissa)
 - h) jotain muuta asiaa?
5. Millaista uraohjausta, mentorointia tai vastaavaa ohjausta olet saanut urapolkukusi suunnitteluun koulutuksen ulkopuolella?
6. Millaisia neuvoja sinä antaisit musiikkiuransa alussa olevalle henkilölle?